

DE NAR

A N A R C H I S T I S C H E K R A N T

p. 7-8 **De bouwkunst van de opsluiting**

p. 10 **In de ban van het subversieve boek**
Boekenbijlage

p. 12 **Tegen de nucleaire maatschappij**
Dossier kritiek op vooruitgangsdelen, industrialisme en technologie
deel 4

Dorst naar vrijheid

Opstanden in de gevangenissen en deportatiekampen

“Jouw raad, Hydarnes, weegt voor ons niet evenveel door. Je kent één van de zaken waarover je raad geeft, maar de rest ken je niet. Je weet inderdaad wat slavernij is, maar je hebt nooit van de vrijheid geproefd. Je weet niet of de vrijheid zoet of bitter smaakt. Als je de vrijheid kende, dan zou je ons aanraden er met speer en bijl voor te strijden.”

Thucydides, De Peloponnesische Oorlogen, meer dan 2500 jaar geleden.

Het zijn misschien wel donkere en vijandige tijden, maar er wordt gevochten voor de vrijheid. Niet alleen in verafgelegen gebieden maar ook hier in het hart van de versteende metropool. In verschillende kampen van de Staat nam de ongehoorzaamheid ongehoorde vormen aan en vertaalde de dorst naar vrijheid zich in destructief geweld.

Het voorbije half jaar oversteeg de agitatie in de gevangenissen al haar beperkingen. In grote en minder grote gevangenissen braken collectieve opstanden uit en werd zware schade toegebracht aan de infrastructuur van de opsluiting. Tientallen gevangenen ontsnapten aan de klauwen van Justitie. De zwijgende muren werden doorbroken door getuigenissen over de realiteit van de gevangenis en over de wreedheid van de opsluiters.

Er werden overwinningen geboekt. Op 18 oktober 2006 werd de isolatie-afdeling van Lantin, waar de Belgische Staat haar meest onhandelbaren in afzonderd, volledig verwoest. Op 29 oktober 2006 verwoestte de revolutie grote delen van het folterkamp Ittre. Op 16 januari leed de infrastructuur van de gevangenis van Merksplas bijna onherstelbare schade na een grootschalige opstand. En de grootste overwinning is zonder twijfel de moed, waardigheid en vastberadenheid die vele gevangenen doorheen de revolutie veroverd hebben. De opgedane ervaringen kunnen de wapens van de toekomst smeden. Ook in de straat braken her en der mensen uit de rol van passieve toeschouwer.

Er werden nederlagen geleden. Eind september 2006 werd Fayçal in de gevangenis van Vorst door cipiers vermoord met kalmerende injecties. In Brussel werd een oude man die zich verzette tegen de gerechtdeurswaarders afgeknald door blauwe

uniformen. In januari werd in Charleroi een jonge autodief geëxecuteerd terwijl hij op de vlucht was voor de flikken. Hetzelfde herhaalde zich enkele weken later in Tubize. In Charleroi zette de wraak de volgende dagen vijf politiekantoren en enkele overheidsgebouwen in lichterlaaie. De macht kanaliseerde echter snel alle aandacht in de richting van enkele dramatische voorvallen van uit de hand gelopen ruzie's.

Ook in de deportatiekampen, die andere soort gevangenissen, stijgt de spanning. Tijdens de opstand in de gevangenis van Merksplas kwam het ook in het gesloten centrum aan de overkant tot een opstootje tussen de ongewensten en bewakers. Een maand later brak er op 22 februari in het gesloten centrum van Vottem een opstand uit waarbij een deel van de infrastructuur van het kamp kapotgeslagen werd. Net zoals bij de opstanden in de gevangenissen, reageerde de Staat met isolatie en overplaatsing van de opstandelingen naar andere kampen. Ook hier zocht de solidariteit naar gepaste uitdrukkingen in de straat.

We weten allemaal dat onze levens en onze dorst naar vrijheid de Staat geen moer kan schelen. Willen we vrij zijn, dan moeten we daarvoor vechten. In solidariteit met onze vrienden en vriendinnen die opgesloten zitten is het aan ons, gevangenen in de straat, om te vechten tegen alles wat ons opsluit, tegen alles wat ons onderdrukt.

DE NAR IS STEEDS OP ZOEK NAAR:

financiële steun; mensen die willen helpen met verspreiding; inhoudelijke bijdragen aan de strijd; plaatsen waar we onze strijd (het hoe en wat van De Nar) kunnen komen toelichten; mensen of organisaties die een benefiet voor De Nar willen doen; verdeelpunten en mensen die willen meehelpen met de verdeling (o.m. afhaling van gedrukte Narren)

BERICHTEN UIT DE WERELD VAN GESLOTEN CENTRA EN DEPORTATIES...

Deze berichten zijn zeker geen volledige weergave van alles wat er gebeurt en plaatsvindt. De muren van de gesloten centra en de stille moordmachine van stiekeme deportaties laten maar weinig openbaarheid toe. Deze berichten geven dan ook maar een beperkte weergave van wat er zich zoal afspeelt - in de hoop de discussie en actie tegen het moorddadige asielbeleid aan te scherpen. Soms gebeurt het dan ook dat een aantal gebeurtenissen geen verdere opvolging krijgen, en dat ligt meer aan de geslotenheid van het asielbeleid en de asielkampen dan aan onze onzorgvuldigheid...

Aarzel niet om berichten door te geven aan de Nar (contactgegevens op laatste pagina)

MAANDAG 15/01 – In de luchthaven van Zaventem wordt het lijk van een jonge man aange troffen in de bagageruimte van een Airbus van SN Brussels Airlines die net was aangekomen uit Gambië. Naar alle waarschijnlijkheid had hij er zich verscholen in een wanhoopspoging om over de hoge muren van Fort Europa te geraken.

DONDERDAG 18/01 – Nadat Jacob, een kameraad zonder papieren, van het gesloten centrum van Brugge overgeplaatst wordt naar dat van Vottem, blijkt dat hij geen bezoek meer mag ontvangen. Zijn vrienden die hem bezochten in Brugge staan op een zwarte lijst en ook anderen krijgen hem niet zien. Het gesloten centrum van Vottem wordt overladen met telefoontjes en faxen, waarna het bezoek opnieuw wordt toegestaan.

ZATERDAG 20/01 – In Verviers wordt door de lokale Udep kern een betoging gepland, maar deze wordt verboden door de burgemeester en uiteindelijk afgezegd.

MAANDAG 22/01 - Een kleine honderd mensen betogen voor de zetel van de PS in Brussel voor regularisatie.

MAANDAG 22/01 – In Gent wordt er een fakkeltocht georganiseerd om de zoveelste uitzetting (de 4e keer sinds oktober) van de krakende Roma's aan te klagen. De dag daarop verhuizen ze naar het nieuwe kraakpand bij het St.-Pieters station.

WOENSDAG 24/01 – In Brussel-Noord wordt een 5 maanden zwangere vrouw na een ticketcontrole gearresteerd omdat ze geen papieren heeft. Ondanks het feit dat ze binnenkort met haar Belgische man gaat trouwen, wordt ze opgesloten in het commissariaat en probeert men haar de dag nadien te deporteren naar Marokko. Vanuit het CRER en Udep-Brussel wordt een ondersteuningsgroep opgericht en 2 weken later wordt ze na politieke druk vrijgelaten.

ZATERDAG 27/01 – Delegaties van Udep-Antwerpen, Udep-Gent, Udep-Brussel en het CRER betogen aan het SP-A congres in Antwerpen.

WOENSDAG 07/02 – In Brussel betogen een 300 tal mensen tegen de opsluiting van kinderen in de gesloten centra. Zelfs nadat België hiervoor veroordeeld is door een internationaal gerechtshof, verblijven er naar schatting continu 30-40 kinderen achter de tralies van de kampen.

WOENSDAG 21/02 – Anicet Muamba, woordvoerder van Udep-Verviers, wordt op het bevel van Dienst Vreemdelingenzaken opgepakt door de politie en vervolgens opgesloten in het gesloten centrum van Vottem. De dag erna wordt er een spoedmanifestatie gehouden om hem te ondersteunen. Op het parcours van de betoging worden verschillende slogans opgemerkt zoals “Free Ahmed”, “Free Jacob”, “Feu aux camps”. Dezelfde dag nog wordt Anicet naar het ziekenhuis gebracht en achteraf vrijgelaten “om medische redenen”. De 2 weken die er aan voorafgingen werden er al 3 andere Udep-leden gecontroleerd en kortstondig opgepakt. Na de manifestatie breekt er een rel los in het centrum zelf, wanneer een bewaker een gevangene in isolatie wil plaatsen. Achteraf worden verschillende mensen in isolatie geplaatst en in elkaar geslagen.

ZATERDAG 24/02 – In Brussel en Charleroi wordt betoogd door UDEP. De betoging in Brussel telt volgens de pers 450 deelnemers en die in Charleroi 100.

ZONDAG 25/02 - In Merksplas vindt een manifestatie plaats in solidariteit met de opstandelingen van Vottem. Zij werden overgeplaatst naar Merksplas en in isolatie gehouden.

Dit overzicht werd afgesloten op 26/02

De donkere kampen van het kapitaal

M. bezoekt elke dag zijn vriendin in de gevangenis voor illegalen te Brugge. Twee jaar waren ze op zoek naar de juiste papieren om te kunnen trouwen. Toen deze papieren rompslomp bijna in orde was, liep zijn vriendin bij een toevallige controle tegen de lamp: geen verblijfsvergunning, hop, naar het deportatiekamp. Het is één van de zoveel verhalen die we hoorden toen we onze vriend Jacob gingen bezoeken.

Wanneer je door de knerpende ijzeren toegangspoort wordt binnengelaten, wacht je een kil landschap: twee rijen metershoge hek kens afgezoomd met prikkeldraad voorzien van vlijmscherpe mesjes, bedoeld om de potentiële ontsnapper zoniet af te schrikken, dan toch te verwonden. Blauwe camionetten met kooien in de laadruimte rijden af en aan. In de kooien ... mensen, geboeid. De geïniformeerde bewakers van het kamp handelen als verrichten ze sociaal werk, maar dit kamp kon net zo goed een scène zijn uit de deportatiekampen van nazi-duitsland in de jaren 30-40 van vorige eeuw, waarin de uniformen de rol van Hitlers gewillige beulen spelen.

Het is niet anders in Vottem (Luik) waar onze vriend Jacob nu zit opgesloten. Het is niet anders in Merksplas en Steenokkerzeel, waar tientallen andere Jacobs zitten opgesloten. Het is niet anders in de rest van het fort europa: overal zijn er deportatiekampen, die verdacht veel op elkaar lijken, macabere getuigen van hun gemeenschappelijk blank kapitalistisch project.

De echte mensenhandelaars zijn de architecten van fort europa

Op het dashboard van sommige van de kooi wagens slingeren een paar “laissez-passers”. Het zijn de beruchte documenten die staten afleveren en waarmee ze een toelating geven om gevangenen uit de kampen naar deze of gene staat te deporteren. Er wordt vaak keihard onderhandeld opdat niet-europese staten vlotjes die documenten zouden afleveren. De belgische staat sloot in de jaren negentig bijvoorbeeld een ter rugname akkoord met de marokkaanse staat af: in ruil voor het accepteren van de terugleiding van alle personen die onwettig van marokko naar belgië komen, bekwam de marokkaanse staat een lucratief exportcontract voor “marokkaanse” tomaten naar belgië. Toen anderhalf jaar geleden in Ceuta en Melilla geschoten werd op mensen die de muur van fort europa trachtten over te klimmen, reisde de spaanse minister van binnenlandse zaken als de bliksem naar Rabat om te bevelen hoe de vluchtelingen in de sahara moesten gedropt worden. De marokkaanse staat luisterde wederom gewillig in ruil voor ...

De Europese staten willen zelf volledig controleren welke personen wel en niet naar hier mogen komen. Wanneer mensen nodig zijn om het vuile werk van het kapitalisme op te knappen, willen de europese staten zelf bepalen wie die jobs moet uitvoeren. Daarom werd sinds een paar jaar de europese “laissez-passers” ingevoerd. De europese staten leveren nu zelf een document af waarin ze “bewijzen” dat persoon X of Y uit dit of dat land komt. Met dezelfde business-mind wordt er nu geleurd opdat andere staten dit document zouden aanvaarden. De nepalese staat hapte als eerste toe. De nepalese staat, die op dat moment een exportcontract voor “belgische” wapens had veilig te stellen om hun binnenlandse vijand te bekampen.

Wij kennen vaderland noch moedertaal

Smeuïge verhalen over schrijnende toestanden in het zwartwerk circuit worden vaak in het breed en het lang uitgesmeerd, maar de echte mensenhandelaars zijn de architecten van het fort europa die nieuwe slaven voor het witwerk circuit aanvoeren en controleren. Enkele gelukzakken worden geregulariseerd; wie wordt afgekeurd, wordt gedeporteerd.

Smeuïge verhalen over schrijnende toestanden in het zwartwerk circuit worden vaak in het breed en het lang uitgesmeerd, maar de echte mensenhandelaars -de architecten van fort europa die nieuwe slaven voor het witwerk circuit aanvoeren en controleren- blijven steeds zorgvuldig buiten schot. Een paar gelukzakken worden geregulariseerd; wie wordt afgekeurd, wordt opgejaagd en gedeporteerd of uitgeleverd aan koppelbazen en huisjesmelkers.

Intussen tracht de dienst vreemdelingenzaken naarstig uit te zoeken uit welk land onze vriend Jacob vandaan komt. Onze boodschap is duidelijk: Jacob komt nergens vandaan. Hij is onze vriend, en zolang hij dat wil, zijn wij zijn familie. Wij erkennen geen grenzen of naties.

Het wordt tijd dat we zelf bepalen waar en met wie we samenleven in plaats van te moeten smeken om een papiertje van één of andere staat. Het wordt tijd dat we inzien wie onze vijanden zijn die we moeten pijn doen: de politiekers en hun gedweë knechten die al twintig jaar bezig zijn met het bouwen van kampen en het regulariseren en deporteren van mensen.

**GEEN GRENZEN, GEEN NATIES
STOP DEPORTATIES
VUUR EN VLAMMEN
VOOR ALLE KAMPEN
TEGEN DE STAAT ZIJN WE ALLEMAAL
ILLEGAAL**

ZATERDAG 24 MAART - 14U - STATION BRUSSEL-ZUID

GROTE BETOGING

VOOR DE ONMIDDELLIJKE STOPZETTING VAN DE DEPORTATIES

VOOR DE AFSCHAFFING VAN DE GESLOTEN CENTRA EN ALLE GEVANGENISSEN

ZATERDAG 24 MAART - 14U - STATION BRUSSEL-ZUID

De Schande van ‘t Stad

Nieuw bestuursakkoord van een stad in oorlog

Dat stadsontwikkeling een politieke en economische uitsluitingsfactor van belang wordt, mag blijken uit het bestuursakkoord van de stad Antwerpen dat in januari voorgesteld werd aan de bevolking.

De stad als investeringsbedrijf

De toekomstgerichte visie van dit akkoord wordt al van het begin duidelijk. De stad wil zich profileren als een bedrijf. De tekst van het akkoord gebruikt een jargon dat menig manager jaloers zou maken. Niet voor niets wordt stadsontwikkeling in één adem genoemd met stadsmanagement. De krijtlijnen van zo’n politiek zijn erop gericht om de productiviteit van de algemene economie en het leven dat daarvan afhankelijk wordt gemaakt te optimaliseren.

De stad Antwerpen noemt zichzelf de “economische motor van Vlaanderen” met haar haven, petrochemie, diamant, autoassemblage, diens-teneconomie en handelsleven. Het stadsbestuur “wil er dan ook alles aan doen om dat zo te houden”. Tegelijk wil het dat iedere bewoner het hier naar zijn zin heeft. Het stadsbestuur beschikt naar eigen zeggen over geen krachtiger instrumenten dan stedenbouw, ruimtelijke ordening en architectuur omdat “de omgeving nu eenmaal in grote mate het menselijk gedrag beïnvloedt”.

Je zal het geweten hebben: het bestuur wil niet enkel investeren in stenen, maar vooral in mensen. Mooisprakerig schermst het bestuur met de term “kwaliteit” als norm. Maar zoals het de economie past, hangt aan elke zogenaamde kwaliteit een prijskaartje. Een efficiënte en rendabele stad vereist een optimale participatie van haar inwoners.

Voor de omkadering en verpakking zullen de stad en haar partners wel zorgen. Zij bezitten de know-how en het kapitaal. De stad benoemt zichzelf tot regisseur en verzorgt het juridisch kader door middel van een “Strategisch ruimtelijk structuurplan”. Er zal een ‘neutrale’ stadsbouwmeester ingehuurd worden. Die heeft ondertussen een beleidsnota klaar waarin een aantal “geboden” staan. Dat het deze stadswetenschapper menens is, mag blijken uit zijn uitspraak: “Sociale verdringing is de achilleshiel van stadsontwikkeling...” De stad wil zich uiteraard ook niet onbetuigd laten want om ruimte te scheppen wil men delen van of hele bouwblokken aanpakken en waar mogelijk “de ont-eigening meer gebruiken voor onder meer het ontpitten van binnengebieden en de aanpak van stedelijke kankers”. Door chirurgische en verspreide insnijdingen in het stadswefsel zal het bestuur de ongewensten aanmanen op te krasen. Zo voorziet het bestuur 2000 bijkomende serviceflats en investeringen in rust- en verzorgingshuizen voor senioren waardoor hun eigenlijke woningen vrijkomen voor jonge gezinnen. Waar andere onteigenden gedumpt zullen worden is niet direct duidelijk.

Wat wel duidelijk is, is dat het stadsbestuur in de eerste plaats extra wil inzetten op één doelgroep: gezinnen van tweeverdieners (met kinderen) en babyboomers. Bij deze doelgroep zit een hele hoop kapitaal en die moeten gepaaid worden met comfort. Maar ook werkgelegenheid, properheid en veiligheid staan hoog op het programma.

Megalomania

De megalomanie van de havenstad Antwerpen moet zich laten gelden en daarom wil het zich verder ontwikkelen als belangrijk logis-

tiek centrum in Europa. Alsook wat betreft de petrochemie en de diamant. Verder wil het bestuur de kenniseconomie uitspelen die vandaag de economische groeifactor bij uitstek is. Hier wil Antwerpen vier “strategische technologieclusters” ontwikkelen, namelijk: “e-logistics”, “zorgtechnologie”, “milieutechnologie” en “kennisinstituten en kennisinfrastructuur als drager voor innovatie-economie”. De stad heeft meer ruimte nodig voor bedrijvigheid en zal daarom vervuilde bedrijventerreinen, kantooroppervlakte en ruimte voor kennisbedrijven ontwikkelen. Stationsomgevingen zullen ingrijpend veranderen en de katalysators worden van een onvermijdelijke grootschalige uitdrijving zoals in de Kievitbuurt.

Voor al deze economische en technologische terreur wil het stadsbestuur meer mensen aan het werk. Via de VDAB-gestapo, de stad zelf en een intense wisselwerking tussen onderwijs, arbeidsmarkt en bedrijfsleven willen ze dat werkzoekenden een gerichte opleiding krijgen die aansluit op de vraag van het bedrijfsleven.

Op het vlak van onderwijs wordt trouwens de Vlaamse culturele superioriteit een speerpunt. Het onderwijsbeleid wil iedereen namelijk “gelijke kansen bieden”. “Iedereen heeft en grijpt de kans om een kwalificatie te halen die leidt tot een actief en verantwoord burgerschap, brede persoonsvorming en toegang tot het hoger onderwijs en/of tot de arbeidsmarkt. De kennis van het Nederlands is cruciaal”. Veel vrije keuze blijft er niet over want dissidenten zullen ondermeer te maken krijgen met het spijbelbeleid van de stad: een centraal meldpunt en het project SWAT “Samen werken aan de toekomst tegen deviant gedrag”.

Mobiliteit, en meer nog de bereikbaarheid van de economische kampen, speelt ook een grote rol. Het Masterplan dat o.a. de ontsluiting van de Ring via een stalen bruggedrocht inhoudt, getuigt hiervan. Het waardevolle natuurgebied op Linkeroever zal verdwijnen.

Uiteraard zal men de auto niet verbannen, maar het bestuur legt ook meer de nadruk op de zwakke weggebruiker die zich “veilig en comfortabel moet kunnen bewegen”. De heraanleg van het Astridplein en de Rooseveltplaats doen alleszins het ergste vermoeden qua doordachte wegarchitectuur. Hoe dan ook kan men concluderen dat de ruimtelijke ordening zo zal ingericht zijn dat de niet of minder gemotoriseerde verkeersgebruikers sneller op de plaats van productie, consumptie of onderzoek zouden moeten geraken.

Tussen al deze economische levensloosheid moet natuurlijk ook plaats gemaakt worden voor trendy, arty farty en andere schijnbare vrije tijd. Als zelfverklaarde culturele hoofdstad van Vlaanderen gelooft de stad in de verbindende kracht van cultuur. Door introductie van een allicht plastieken vrijetijdskaart wil de stad de culturele participatie bevorderen. Een groter sportaanbod moet er voor zorgen dat eventuele negatieve energie gekanaliseerd wordt. Een nieuwe topsporthal, gerenoveerde zwembaden en wat buurtsportmogelijkheden zijn enkele grepen uit het toverboek.

De stad is niet helemaal van iedereen

Wat zou stadsontwikkeling zijn als er geen allesomvattend veiligheids- en properheidsbeleid aan gekoppeld is? Deze twee aspecten gaan hand in hand want volgens de stadsgoeroes zorgt niet alleen criminaliteit maar ook een vuile

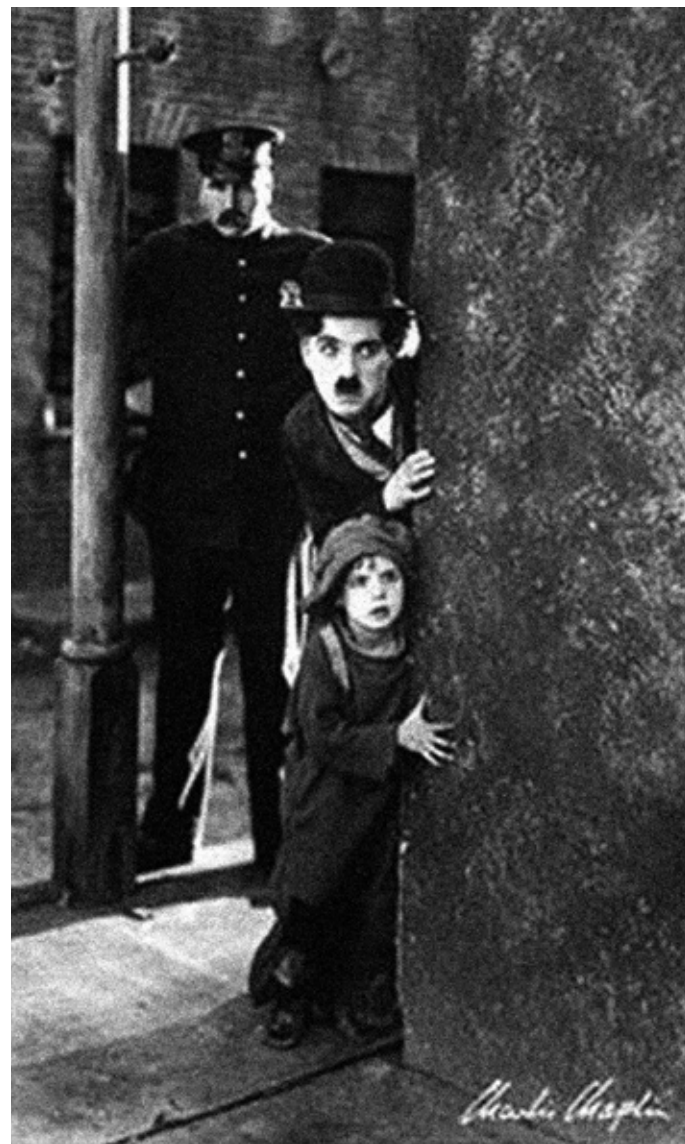
straat of een slecht aangelegd plein voor onveiligheid. Om deze overlast te coördineren bestaat sinds enige jaren de bedrijfseenheid Integrale Veiligheid. De stad vraagt en verlangt van elke ‘Antwerpenaar’ verantwoordelijkheid; Integrale Veiligheid heeft een signaalfunctie en coördineert gezamenlijke activiteiten van de politie en verschillende stadsdiensten. Maar in de eerste plaats blijft de politie toezien dat iedereen “maximaal zijn fundamentele rechten en vrijheden kan uitoefenen, zonder dat die van anderen met de voeten wordt getreden”. Deze alleenheerschappij vertaalt zich in het feit dat de stad de personeelssterkte voor harde politietaken wil behouden en de kwaliteit permanent wil verbeteren. Een wijkgerichte aanpak, die bestaat uit een wijkagent en achttien verschillende teams, moet er voor zorgen dat de burger vertrouwd geraakt met het vriendelijke masker van repressie en preventie.

Meer specifiek wordt de gebiedsgerichte aanpak in “moeilijke buurten geïntensifieerd en gesystematiseerd”. Dit wil de stad bereiken door de inzet van buurtregisseurs die de ogen en oren van de stad op straat zijn. Verder wil het bestuur “overlastplannen” invoeren en wordt een “Veiligheidsindex”(1) uitgewerkt. “Buurt aan de Beurt” wil men “gevoelig uitbreiden” en de Xstra-teams die huisbezoeken afleggen in het arme, “onveilige” en het nog steeds sociaal-explosieve Antwerpen-Noord, worden versterkt. Tenslotte wordt het cameraproject in Antwerpen-Noord doorgevoerd en als de “kostenbatenanalyse” van dit project gunstig uitvalt, wordt cameratoezicht op andere plekken in de stad overwogen.

Met een doelgroepregie kiest de stad voor een individuele aanpak van doelgroepen die “overlast” en “criminaliteit” veroorzaken. Zo zullen “overlast veroorzakende jongeren” een huisbezoek krijgen in het bijzijn van hun ouders. Straatprostitutie, jongerenprostitutie en verslaafde ‘veelplegers’ krijgen een individuele aanpak. Niet-identificeerbare vreemdelingen worden consequent uitgeleverd aan de Dienst Vreemdelingenzaken. Bestuurlijke maatregelen en gemeentelijke administratieve boetes zullen ingezet worden tegen allen die de regels van het ruimtelijk fatsoen en burgerzin breken.

Antwerpen dweept ermee dat het een stad is die geen racisme verdraagt en dat er gelijke rechten bestaan voor iedereen. En uiteraard is het “De Stad” die bepaalt wie Antwerpenaar is. Via een memorandum dat de stad zal overmaken aan de federale regering vraagt het bestuur daarom de aanwezigheid en instroom van mensen zonder papieren en zonder verblijfsvergunning in te perken.

En nog maar eens wordt herhaald dat kennis van het Nederlands cruciaal is om “deel te nemen aan het sociale, culturele en economische leven

in de stad”. Het bestuur verlangt dan ook dat iedereen zijn kansen benut en de verantwoordelijkheid neemt, wat er op neer komt dat ieder individu zichzelf moet verkopen en in competitie moet gaan met elkaar. Van iedereen wordt namelijk verwacht “actief werk te zoeken, Nederlands te leren, vorming te volgen, een eigen inkomen proberen te verwerven, kinderen naar school te sturen, maatschappelijk engagement op te nemen...”

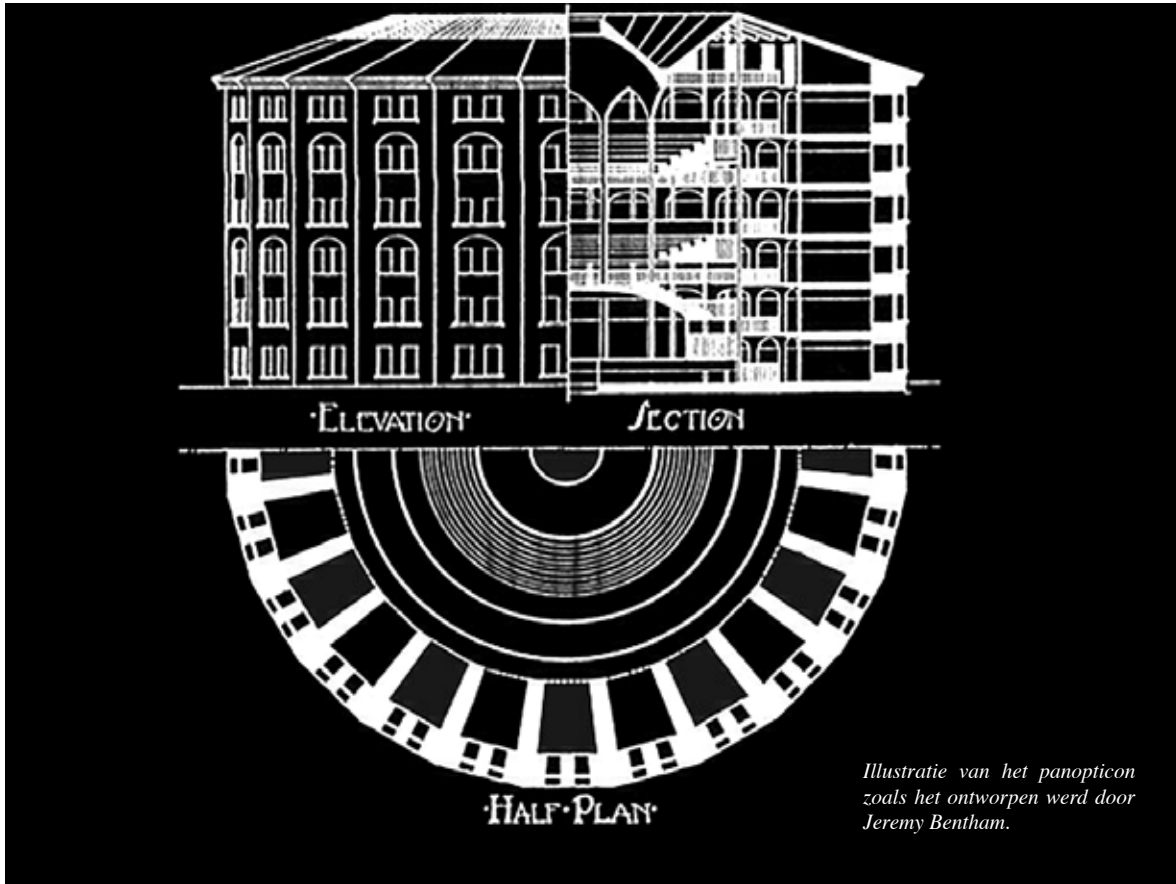
Tenslotte verdient “Samenlevingsopbouw” ook nog een kleine vermelding, want “actief en participierend burgerschap” moet de “Antwerpenaar” het gevoel geven dat hij of zij de stad maakt. Meestal volstaat het om met een borstel in de hand de straat te vegen (Opsinoren) of een “kook-en-eteken” te organiseren. Beëdigde buurttoezichters worden als “efficiënte partners ingezet om sociaalpreventief, conflictbeheersend-en hanterend op te treden.”

Deze grote lijnen uit het Antwerps bestuursakkoord maken duidelijk dat het niet de mens is die die de toekomst van de stad uitmaakt. Wel integendeel, de mens verwordt tot een radartje in de machine die de optimale efficiëntie van bedrijfsmatigheid beoogd. De stad is een product geworden dat zich op een kapitalistische manier wil verkopen. Gerichte en selectieve ingrepen in de sociale ruimte, in de gewoontes en gebruiken zullen op het ritme van het integratiefascisme de ongewenste en onproductieve elementen verwijderen. De structurele uitroeiing van sociale cohesie en elk idee van sociale ruimte zullen niet alleen de vereenzaming in de hand werken, maar haar vervolmaken.

(1) Deze “Veiligheidsindex” is geïnspireerd op het Rotterdamse model waarbij een ‘veiligheidsactieprogramma’ buurten aanduidt als veilig, problematisch of onveilig. Op basis van duidelijke criteria krijgen de wijken een etiket.

De bouwkunst van de opsluiting

Stad, gevangenis en totalitair urbanisme

Illustratie van het panopticon zoals het ontworpen werd door Jeremy Bentham.

Sociale verhoudingen zijn geen gesloten systemen. Ze verankeren zichzelf steeds in de buitenwereld, zetten zich vast op de dingen om zo een duurzaam en bestendig karakter te krijgen. In het klaslokaal, bijvoorbeeld, ligt het gezag van de leerkracht besloten: de vorm van het lokaal, de opstelling van de banken, de hoogte van de ramen en de sobere inrichting... alles, al die dode en schijnbaar neutrale dingen, dragen zowel het gezag van de leerkracht als de onderdanigheid en de aandacht van de leerlingen in zich mee. Van de vormgeving van onze steden, het wegennetwerk en de gebouwen waarin we wonen en werken tot het kleinste interieurdetail lijkt de ruimte behekt te zijn door de heersende verhoudingen.

En net omdat al die dingen zo vanzelfsprekend en neutraal lijken, oefenen ze de meest subtiële en daarom sterkste invloed op ons uit. Meer dan het schoolreglement met haar eindeloze reeks regeltjes en bijhorende straffen, maken het schoolgebouw en het klaslokaal ons tot gehoorzame leerlingen en gezaghebbende leerkrachten. De macht bouwt zichzelf letterlijk uit; ze vestigt zich in de ruimte en geeft haar een vorm die de orde handhaaft. Geen enkele omgeving, geen enkel gebouw illustreert dit gebruik van de ruimte als machtsmiddel beter dan de gevangenis – de bouwkundige uitdrukking van de totale controle.

“Ik ben zeker dat het voor mij gebouwd werd. De machines, de materialen, de verhoudingen en de architectuur zijn in harmonie met een morele eenheid die deze plaatsen onvernietbaar maakt zolang de sociale vorm waarvan ze een uitdrukking zijn, blijft bestaan.”

Jean Genet over de gevangenis in Journal du voleur

Panopticon: de architectuur ziet u

In tegenstelling tot de gangbare opvatting is de systematische vrijheidsberoving als straf een erg recent gegeven. Pas in de achttiende eeuw begon men de opsluiting echt als straf te beschouwen; voorheen sloot men enkel mensen op in afwachting van hun proces of de uitvoering van hun straf. Aanvankelijk bleven de verbanning naar kolonies, de dwangarbeid en de doodstraf de opsluiting aanvullen, maar in de tweede helft van de 19e eeuw werden de opsluiting en zelfs de totale isolatie en de zwijgplicht veralgemeend ingevoerd.

De christelijke moraal speelde een cruciale rol in deze nieuwe strafopvatting: niet de misdaad, maar de bedorven ziel werd gestraft en onderworpen aan een extreem kloosterregime ^(1 en 2).

Deze wending in de strafopvatting veronderstelde echter wel dat de straf een eigen ruimte toegewezen kreeg: een plaats waar grote aantallen mensen in afzondering gehouden konden worden en die ruimtelijk duidelijk onderscheiden was van de buitenwereld. De gevangenis moest een soort eiland zijn; een strafkolonie op

het vasteland; een klooster voor de lichamen van de wereldlijke zondaars.

In het Engeland van 1787 was de “nood” aan een dergelijke ruimte duidelijk voelbaar. Op dat moment verbleef de filosoof Jeremy Bentham bij zijn broer, die in Wit-Rusland een manufactuur uitbaatte. Bentham raakte er onder de indruk van de architectuur van de werkateliers en begon een algemeen model uit te werken voor “het inspectiehuis”: een blauwdruk voor de constructie van „eender welk soort gebouw waarin mensen in de gaten gehouden moeten worden“. Bentham dacht daarbij aan strafhuizen, maar evenzeer aan werkplaatsen, armenhuizen, ziekenhuizen en scholen.

Het algemene idee was even eenvoudig als geniaal ⁽³⁾. Stel je een cirkelvormig gebouw voor: tegen de buitenmuur zijn over de hele omtrek cellen gebouwd, die elk over een voldoende groot raam beschikken. In het centrum van het gebouw bevindt zich een glazen, cirkelvormige inspectieruimte, die uitzicht biedt op alle individuele cellen. Vanuit deze ruimte kan men dankzij de ramen in de cellen de minste beweging waarnemen. Indien men dat wenst, kunnen de

ramen van de inspectieruimte ook geblindeerd worden, zodat men het geheel kan over-schouwen zonder zelf gezien te worden. De gevangenen, zieken of leerlingen op hun beurt weten dat ze op elk ogenblik in de gaten gehouden kunnen worden, maar daar zijn ze nooit zeker van. Via een systeem van spreekbuizen naar de individuele cellen kan de persoon in de inspectieruimte naar believen reprimandes en vingerwijzingen utdelen. Dezelfde structuur kan verschillende verdiepingen hoog herhaald worden ⁽⁴⁾ en enkele van deze cirkelvormige gebouwen kunnen op hun beurt overspannen worden door een galerij die op hetzelfde principe berust. Volgens dit plan volstaat één bewaker (of zelfs géén!) om tot honderd gevangenen te bewaken ⁽⁵⁾.

Maar de grootste verdienste van Benthams plan ligt ongetwijfeld in de psychologie van de ruimte die hij ontwierp, want zelfs indien er geen bewaking zou zijn, is diegene die zich in zo’n gebouw bevindt daar nooit zeker van. De architectuur van het panopticon werkt in op de psychologie van diegene die in de gaten gehouden wordt, waardoor die zichzelf bewaakt. Op tijd en stond bevestigt en rechtvaardigt een feitelijke controle de paranoia waaraan het gecontroleerde individu zichzelf overlevert. Bentham legde er ook de nadruk op dat een dergelijke ruimte de fysieke folter en de misbruiken door bewakers een halt kon toeroepen; de controle rechtvaardigt zich met menslievende argumenten ⁽⁶⁾.

Het inspectiehuis als controlemodel

Bentham was uniek in de manier waarop hij de ruimte vormgaf als machtsmiddel. Hij was zich ook terdege bewust van deze algemene toepasbaarheid van het inspectieprincipe en heeft het over „een nieuw uitgevonden regeringsinstrument“ of „een nieuwe manier om macht te krijgen over iemands geest“. De geschiedenis zou aantonen dat hij daarmee niet aan zelfoverschatting deed. Vanaf het einde van de 19e eeuw was de celgevangenis het overheersende model geworden: het was een samensmelting van het inspectiehuis en de architectuur van de militaire kazerne, het ziekenhuis, de school en het klooster ⁽⁷⁾. Toch bleef het panopticonprincipe overheersen, vooral omdat het ook in de bouw van nieuwe scholen, ziekenhuizen en psychiatrische instellingen als architecturale leidraad gebruikt werd.

Gevangenis en stad: een wispelturig koppel

De functie van de ruimte in de opsluiting beperkt zich niet tot de vormgeving van de gevangenis zelf; de gevangenis is ook steeds onderdeel van een territorium en krijgt daarin een betekenisvolle plaats toegewezen.

We zagen hoe vóór de systematische opsluiting de veroordeelden vaak naar kolonies (eilanden als bv. Australië) werden gestuurd en zo fysiek uit de samenleving gebannen werden. De celgevangenis van de 19e eeuw doet afstand van dat principe en kiest ervoor het gevangenisgebouw zelf om te vormen tot een eiland in het hart van de stad. De gevelarchitectuur van de gevangenis

nis vormde één geheel met de stadsarchitectuur en ondanks de eilandstructuur was er altijd nog een zekere uitwisseling tussen gevangenis en stad ⁽⁸⁾.

Vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw komt er vanuit de Verenigde Staten een tegenovergestelde beweging overwaaien: de nieuwe gevangenissen worden in afgelegen gebieden gebouwd, als een soort van binnenlandse kolonies ⁽⁹⁾. Dergelijke complexen buigen terug op de logica van de strafkolonies, die de veroordeelde ontrukte aan zijn familiebanden en wegsneed uit de samenleving. Maar ook wat interne vormgeving betreft, zijn deze instellingen anders dan hun klassieke voorgangers: het zijn gebouwen zonder interactie met de omgeving en zonder geschiedenis. De bewaking wordt er door de spitstechnologie gegarandeerd en alle ruimtes zijn er eenvormig gericht op hygiëne en absolute veiligheid. Tralies worden gewapend glas, bewakers worden camera’s. De mens wordt er tot ding gemaakt, verliest elk gevoel voor ruimtelijke en tijdelijke oriëntatie, hoort er zijn eigen hart kloppen. Het aantal “zelf”-moorden ligt in deze nieuwe complexen beduidend hoger dan in de gevangenissen uit de vroege twintigste eeuw. Michel Foucault fluistert ons in het oor: “Maakt de zogezegde mislukking van de gevangenis geen deel uit van haar functioneren?”

Sinds de eeuwwisseling komen er stemmen op om de band tussen stad en gevangenis weer aan te halen. Hiervoor zijn grofweg twee redenen te bedenken: de steden zijn er meer gaan uitzien als gevangenissen en de gevangenissen bijgevolg minder als gevangenissen en meer als doorsnee-stadsgebouwen ⁽¹⁰⁾.

De stad als gevangenis

Onder invloed van de controlemanie en de post-industriële architectuur heeft het stadsmanagement zich in toenemende mate het perspectief van de gevangenisarchitectuur toe-geëigend. We zagen eerder hoe het panopticonprincipe niet enkel toegepast werd op gevangenissen, maar op eender welk gebouw dat een controle van de gebruikers of bewoners vereiste.

Concreet namen vooral instellingen als ziekenhuizen, psychiatrische instellingen en scholen het principe over. De hedendaagse stadsruimte heeft het inspectieprincipe (of onderdelen ervan) echter tot hoeksteen verheven. Getuige daarvan het veelvuldige gebruik van geblindeerd glas (“zien zonder gezien te worden”), maar ook het vermijden van dode hoeken, architecturale franjes en diepe portieken ⁽¹¹⁾. Die zouden potentiële misdadigers immers vluchtmogelijkheden kunnen bieden. Het ideaal van de veilige stad is meetkundig vastgelegd: het bestaat uit lijnen, rechte vlakken en spiegels. Het is gemakkelijk een vogel in rechte vlucht te raken.

Ook in letterlijke zin doet de logica van de opsluiting en de uitsluiting haar intrede in de steden. Steeds meer (publieke) ruimtes zijn niet zomaar voor iedereen toegankelijk. Er staat een breedgeschouderde cipier van dienst aan de ingang; de hele oppervlakte van het gebouw is camerabewaakt; het gebouw zelf heeft een cirkelvorm en de winkels bevinden zich waar in het model van Bentham de cellen zich bevonden ⁽¹²⁾; overal zie je jezelf (en niet alleen jij) in spiegels waardoor je elk gevoel van oriëntatie dreigt te verliezen; de uitgangen zijn van binnenuit bijna onzichtbaar gemaakt... ⁽¹³⁾

Deze totalitaire stadsarchitectuur vindt haar complement in de nieuwe technologieën: het min of meer gesloten netwerk van camera’s en andere controle- en identificatietechnologieën.

Illustratie van een moderne toepassing van het panopticonprincipe: het Gwinnet University Center in Georgia.

Zij maken van de stad een hedendaags panopticon, of beter, een elektronisch superpanopticon. En net als bij Bentham's panopticon doet het er niet zozeer toe of er al dan niet iemand de beelden in het oog houdt; in principe volstaat zelfs het bordje “voor uw veiligheid...”. Wie niet onder het spiedende oog van de camera wil vallen, houdt zich beter niet op in winkelcentra, stations, administratieve gebouwen, trein, tram, bus, banken, ziekenhuizen, bibliotheken, scholen, voetgangerszones, pleintjes... een onmogelijke opdracht.

De gevangenis als stad in de stad

Als de stad ontegensprekelijk de fysieke trekjes van de gevangenis begint te vertonen, wordt de gevangenis minder uitzonderlijk, minder anders, bekender. De stad kan de gevangenis dan opnieuw verwelkomen zonder een vreemde in huis te halen. Vandaar de recente pleidooien voor de nieuwe stadsgevangenis.

Een sprekend voorbeeld daarvan is het voorstel van een torengedangenis ⁽¹⁴⁾ in het centrum van Los Angeles. In het hartje van deze miljoenenstad werden op korte tijd een nieuw gerechtsgebouw, een concertgebouw, een kathedraal en

een museum gebouwd. De wijk langs Grand Avenue is daarmee goed op weg om dé culturele boulevard van de stad te worden. Aan het einde van deze boulevard ligt al jarenlang een braakland dat volgens de ontwerpers de site bij uitstek zou zijn voor hun project: een gedangenisstoren van meer dan 106 verdiepingen (de hoogste toren van de stad). Elke verdieping zou gebouwd zijn volgens het panopticonprincipe en de veroordeelden zouden er een verdieping toegewezen krijgen naargelang de zwaarte van hun veroordeling. Op die manier zou de functie van de gedangenis in de Noord-Amerikaanse maatschappij eindelijk de symbolische plaats krijgen die ze verdient: in het hartje van die (gedangenis-)samenleving ⁽¹⁵⁾.

De gekozen site is ook symbolisch voor het integratiediscours dat rond het gedangeniswezen gevoerd wordt; de beoogde integratie van de gedangenen wordt verzinnebeeld door de integratie van de gedangenis zélf in de stad. Opmerkelijk is ook het menslievende pleidooi dat ermee gepaard gaat; de grote afstanden die families nu moeten afleggen om hun geliefde te bezoeken zijn een bijkomende, niet uitgesproken straf voor beiden ⁽⁶⁾.

Een ander, niet minder sprekend voorbeeld is het “Marin County Civic Center” in San Rafael, Californië. Daar bevindt de nieuwe gedangenis zich volledig ondergronds: een glazen dak moet ervoor zorgen dat de veroordeelden het daglicht zien.

Deze nieuwe trend gaat samen met een urbanisering van de gedangenis: de gedangenis wordt een stad in de stad. Wars van de individuele isolatie pleiten de nieuwe gedangenisarchitecten voor een gedangenis waarin stedelijkheid, sociaal contact, werk en activiteit een cruciale rol spelen. De gedangenispopulatie moet volgens hen ingedeeld worden in bewonersgroepen die elk in afzonderlijke eenheden, of zogenaamde dorpen samenleven en samen werken. In dat opzicht zullen de gedangenen de gedangenis en hun opsluiting in zelfbeheer moeten nemen. Dat alles binnen een overkoepelende structuur natuurlijk; een structuur die de groepen strategisch bespeelt en slecht integreerbare elementen altijd kan terugkatapulteren naar het cachot.

De ‘afschaffing’ van de gedangenis

De gedangenis moet een plaats worden waar collectief geleefd wordt onder de normale sociale structuren; een nieuwe openbare dienst in de stad. De gespleten hervormerstongen spreken over de gedangenis als over een maatschappij die aan het versmelten is met de stedelijke samenleving. De nieuwe lichting van architecten werkt dan ook onder het motto: “bouwen aan de afschaffing van de gedangenis”. De integratie van de gedangenis in de stad zou volgens hen verschillende vrijheidsgraden toelaten. De ene bewonersgroep zou bijvoorbeeld overdag buiten de gedangenis kunnen gaan werken, terwijl de andere nog hele dagen binnen de gedangenis werkt en weer een andere zelfs niet mag werken. Op die manier willen ze de grens tussen binnen en buiten doen vervagen naargelang de inschikkelijkheid van de gedangene in kwestie. De opsluiting zou dan principieel ophouden te bestaan en vervangen worden door een systeem van vrijheidsladders die van binnen naar buiten en natuurlijk ook van buiten naar binnen lopen. De vergelijking met andere stedelijke diensten dringt zich dan op: de onaangepaste (“gedangene”) wordt onderworpen aan een sociaal leerproces, net zoals de werkloze leert werk te zoeken en de vreemdeling zichzelf een nieuwe cultuur aanleert. De gedangenis houdt in die zin inderdaad op te bestaan, of beter, ze wordt onzichtbaar omdat ze overal is: als goedmenende dienstverlening, tijdelijke zelfbescherming of,

voor de waanzinnigen onder ons, zij die zich de VRIJHEID nog menen te herinneren, als gesticht.

(1) Voorheen stond de straf altijd in symbolische relatie tot het misdrijf. Voorbeelden zijn legio: iemand die voorheen voedsel stal, werd uitgehongerd; iemand die brand stichtte, gebrandmerkt, etc.

(2) De ethymologie van het woord ‘penitentiair’ verwijst naar de eenzame boetedoening en de zwijgplicht in de kloosters.

(3) Illustratie van het panopticon zoals het ontworpen werd door Jeremy Bentham.

(4) Zie verderop: de plannen voor de bouw van een gedangenisstoren in downtown Los Angeles.

(5) Bentham suggereerde dat de bewaker best met zijn gezin zou intrekken in de inspectie ruimte en haalde daarbij aan hoe elke blik uit het raam een hoogst vermakelijk en boeiend uitzicht zou opleveren.

(6) Een argumentatie die steeds weer terugkeert: de posities van het reformisme en zelfs het abolitionisme worden sterker naarmate de controle vordert en zich veralgemeent. De afschaffing van de gedangenis ligt binnen handbereik, omdat de controle overal het totalitaire niveau van de gedangenis aan het benaderen is.

(7) Deze gebouwen werden vaak omgevormd tot gedangenisstoren, vandaar hun architecturale invloed.

(8) Voorbeelden van dergelijke gedangenisstoren in België: Nieuwe Wandeling (Gent), de twee gedangeniscomplexen in Leuven, Vorst, Sint-Gillis...

(9) In de Verenigde Staten worden deze gedangenisstoren gebouwd in economisch tanende regio's, die dan plots volledig ingeschakeld worden in een lokale gedangenis-economie. Voorbeelden van dergelijke gedangenisstoren in België: Hasselt, Brugge...

(10) Voor algemene achtergrondinformatie over het hedendaagse urbanisme verwijzen we naar De stad als laboratorium, De Nar, nr.208.

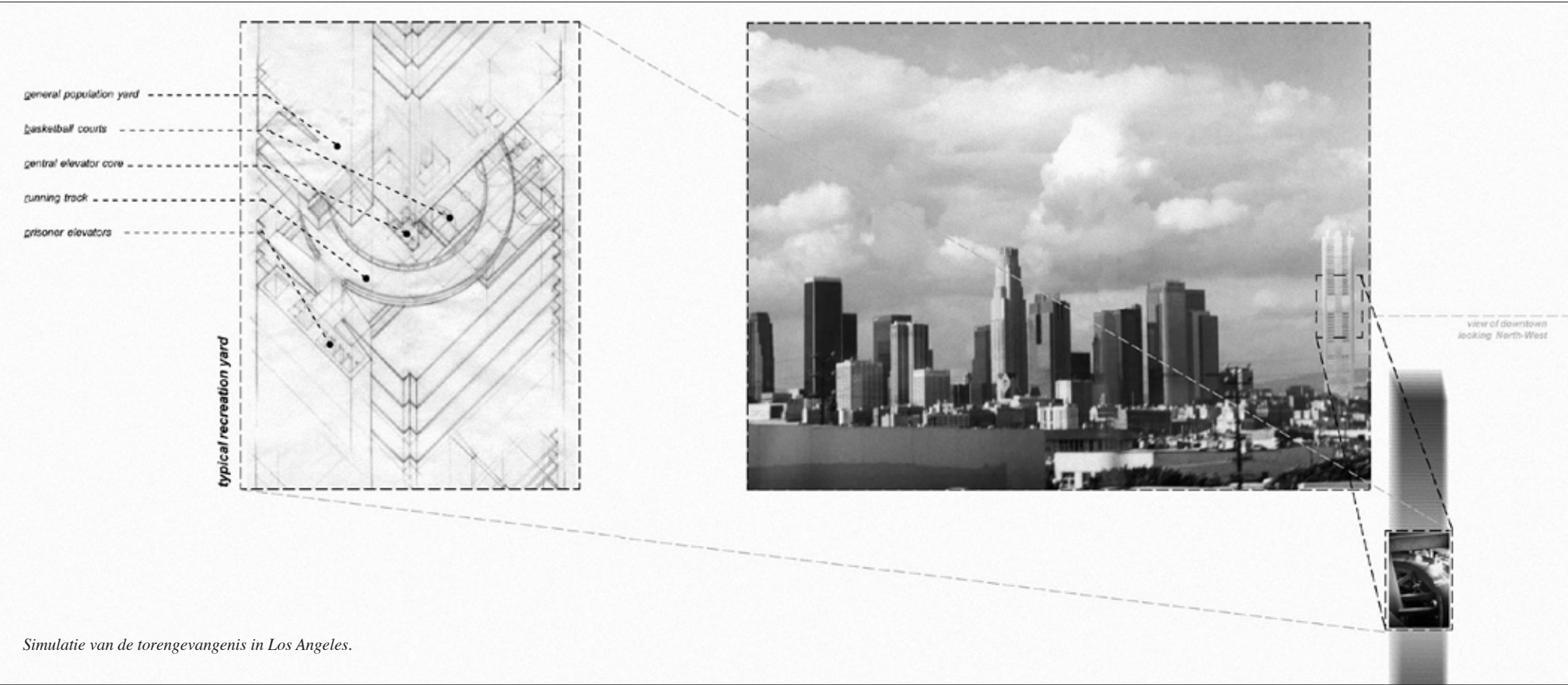
(11) Voor de inrichtingen van de cellen wijst Bentham er voortdurend op dat niets zich aan het zicht van de inspectie ruimte mag onttrekken.

(12) Een mooi en vrij bekend voorbeeld is het shopping-center op het Gentse Zuid.

(13) Illustratie van een moderne toepassing van het panopticonprincipe: het Gwinnet University Center in Georgia.

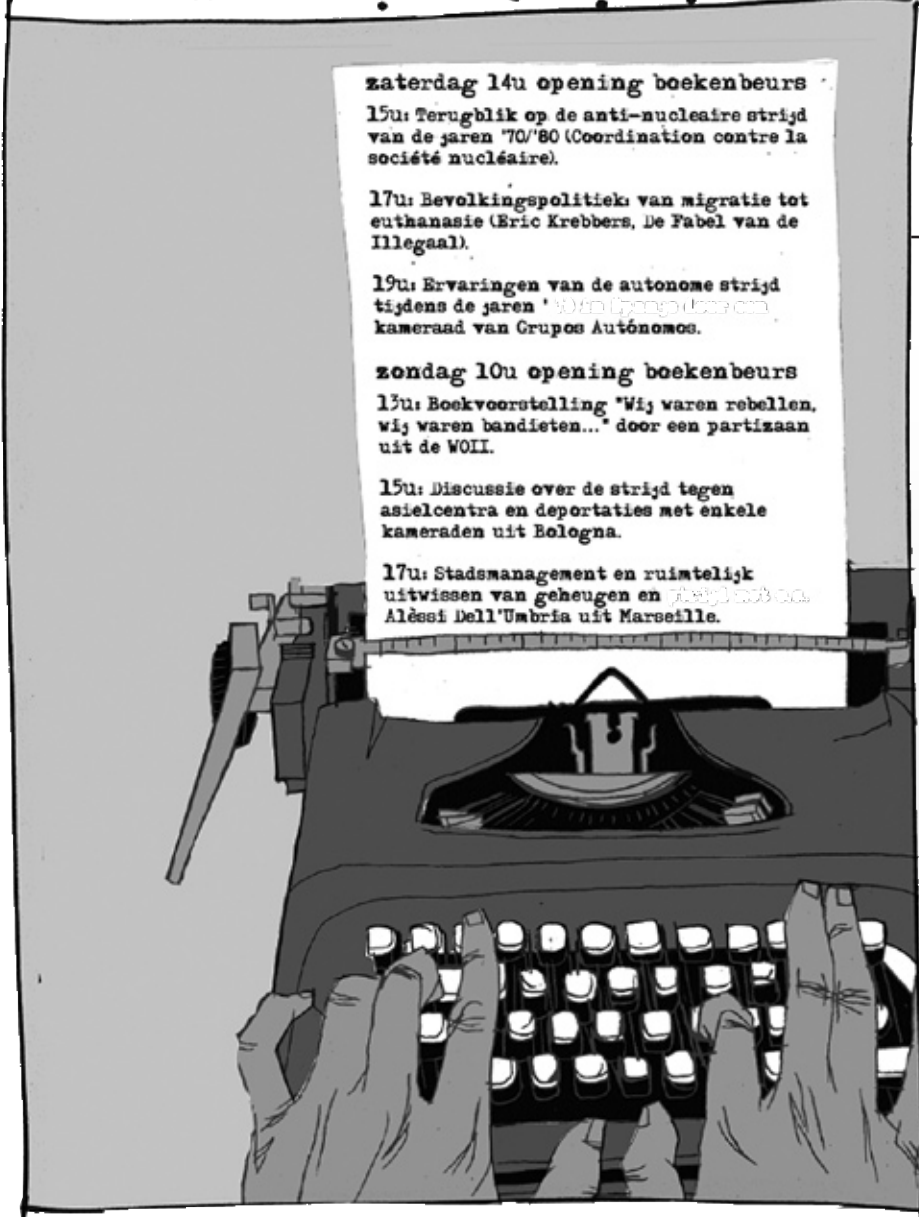
(14) Simulatie van de torengedangenis in Los Angeles.

(15) De bedrijven die de private gedangenisstoren uitbaten, behoren tot de hoogste beursgenoteerde bedrijven van de Verenigde Staten.

Simulatie van de torengedangenis in Los Angeles.

in de ban van het subversieve boek

Inhoudsopgave boekenbijlage

p 7	Wanneer ik het woord cultuur hoor...
p 8	Communiqué van de Autonome Groepen, januari 1979
p 9	Wij waren rebellen, wij waren bandieten...
p 10	Tegen de nucleaire maatschappij
p 11	Over de strijd tegen de kerncentrale Chooz B, 1979-1984

WAT?

Een bijeenkomst van mensen die de ondermijning van deze werkelijkheid een warm hart toedragen. Mensen voor wie de sociale kritiek, in woord en daad, een gereedschap is dat op punt gesteld moet worden door publicaties, vertalingen, uitwisselingen en discussies. Een gelegenheid om in aanraking te komen met uitgevers uit heel Europa (België, Nederland, Spanje, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk, Italië, Duitsland,...) en hedendaagse thema's en strijdpunten te bespreken en onderling te verbinden...

WANNEER?

Op 19 mei 2007 vanaf 14u en op 20 mei 2007 vanaf 10u.
Discussies: zie programma. Doorlopend eetgelegenheid en bar.

WAAR?

Pianofabriek, Fortstraat 35, Sint-Gillis (Brussel).
Met trein: Station Brussel-Zuid, op 15 minuten wandelafstand — Met metro: nummer 2, halte Hallepoort — Met tram: nummer 18, 81, 82, halte Bareel. Nummer 3, 55, 90, halte Sint-Gillis Voorplein — Met bus: nummer 20, 48, halte Bareel. Nummer 20, 48, halte Voorplein — Met auto: Kleine ring ter hoogte van de Hallepoort.

HOE?

Vrije toegang.

MEER?

Meer informatie via mailadres thesubversivebook@gmail.com

Programma van de lezingen en debatten

Zaterdag 19 mei 2007

15u : Een terugblik op de anti-nucleaire strijd tijdens de jaren 70 en 80.*

Discussie met kameraden van de Coordination contre la société nucléaire (Coördinatie tegen de nucleaire samenleving)

Enkele kameraden blikken terug op de strijd tegen de inplanting van kerncentrales in Plogoff, Golfech en Chooz. Ze hebben aan deze conflicten deelgenomen en hebben hun strijd veel ruimer opgevat dan de simpele weigering van een kerncentrale. Zowel in theorie als in praktijk verbonden ze de anti-nucleaire strijd met een algemene kritiek op de nucleaire samenleving en de Staat die haar mogelijk maakt. Onmiddellijk hebben ze de breuk duidelijk gemaakt met wat later de ecologisten en meer bepaald de groene partijen zouden worden. Het verleden van de anti-nucleaire strijd met haar sterktes en zwaktes kan ons vandaag helpen een anti-nucleair perspectief te ontwikkelen dat die naam waardig is. Uiteraard is dát net de uitdaging !

17u : Bevolkingspolitiek: kneden en schuiven voor het kapitaal.

De Fabel van de Illegaal, een krant tegen racisme en migratiebeheersing uit Nederland, leidt een discussie in over bevolkingpolitiek. Het gaat hier ondermeer over de beheersing van migratiestromen, de regulering van voortplanting (pre-natale diagnostiek, abortus en sterilisatie) en sterfte (euthanasie), de onderwerping van educatie aan eisen van de arbeidsmarkt en het doorbreken van strijdbare sociale verbanden.

“Ten gevolge van keiharde bevolkingspolitiek trekken jaarlijks miljoenen mensen van het platteland naar de sloppenwijken van megasteden. Een deel wordt daar langzaam gekneed tot ‘bruikbare’ arbeiders. De rest, naar schatting al een miljard mensen, is in de ogen van het kapitaal ‘overbodig’ en wordt simpelweg afgeschreven. Ze worden ook het doelwit van migratiebeheersing opdat ze niet naar het rijke Westen komen.” - Uit De Fabel van de Illegaal, nr 80/81, winter 2007

19u : Autonome strijdervaringen tijdens de jaren 70 in Spanje.*

Met een kameraad van Grupos Autónomos.

Brede autonome strijden doorkliefden de jaren 70. In die periode ontstonden op verschillende plaatsen in de Spaanse Staat Autonome Groepen. Ze steunden op revolutionair geweld, niet in de betekenis van militantisme maar als verwezenlijking van verlangens. Ze pleegden sabotage, aanslagen en onteigeningen om de arbeidersbeweging te steunen en hun solidariteit te betuigen met de strijd van gevangenen. Ze bekritiseerden het reformisme, het syndicalisme en alle revolutionaire ideologieën, zowel de afgeleiden van het marxisme als van het anarchisme. Hoewel de repressie deze ervaringen brutaal onderdrukte, valt er heel wat te leren uit de successen en vergissingen van de Autonome Groepen.

Zondag 20 mei 2007

13u : “Wij waren rebellen, wij waren bandieten...”

Voorstelling van de vertaalde biografie van Belgrado Pedrini door een kameraad die in België tijdens de Tweede Wereldoorlog als partizaan gevochten heeft.

“Pedrini was in feite alleen maar partizaan omdat het regime zich fascistisch noemde, hij vocht tegen de Staat en de macht. Hij was alleen maar muiter omdat de muren die hem vasthielden gevangenis heetten, hij vocht tegen alle structuren die de vrijheid opsluiten in naam van de rechtvaardigheid of de rede. Hij was alleen maar onteigenaar van fascistische industriële omdat het geld dat hij nodig had zich daar opgestapeld had, hij vocht tegen het kapitalistische systeem zelfs als het haar zwarte hemd had uitgetrokken. Hij was alleen maar terrorist omdat dat de taal van een praktische kritiek op de overheersing was.” - Uit de inleiding ‘Een zekere smaak voor vrijheid’

15u : Strijd tegen asielkampen en deportaties.*

Enkele kameraden uit Italië komen discussiëren over de strijd tegen de asielcentra, vertrekkende vanuit hun ervaringen in Bologna.

“Het uitwijzingsapparaat heeft om te kunnen functioneren de hulp nodig van vele publieke en private structuren (van het Rode Kruis dat de kampen helpt managen tot de bedrijven die diensten leveren, van de vliegmaatschappijen die vreemdelingen deporteren tot de luchthavens die wachtzones opzetten, van de liefdadigheidsorganisaties die samenwerken met de politie tot de bedrijven die de catering verzorgen in de kampen). Al deze verantwoordelijken kunnen gemakkelijk ontdekt worden, en aangevallen worden. Van acties tegen kampen, tot acties tegen ‘wachtzones’, of de vermindering van de beruchte vluchten : er zijn duizenden activiteiten mogelijk die een beweging tegen uitwijzingen kan realiseren.” Uit : Tempi di Guerra (berichten uit de strijd tegen deportaties), Aan de immigranten, Italië, 2003

17u : Urbanisme en sociale controle.*

Vanuit zijn ervaringen in Marseille en op andere plaatsen geeft Alessi Dell'Umbria de aanzet voor een discussie over urbanisme, architectuur en sociale controle. Met de nederlandse vertaling van La Fête est finie over het stadsproject Lille2004 wordt er ook verduidelijkt welke rol culturele offensieven spelen in de pacificatie van de stedelijke ruimte.

Het urbanisme is de ontkenning van de stad als broeinest van sociaal leven. Ze laat een stedelijke ruimte achter waarin de laatste tastbare sporen van de klassentegenstellingen beetje bij beetje uitgewist worden. In haar kielzog worden we opgesloten in een ruimte waar de mogelijkheden tot sociaal leven vervangen worden door amusement, consumptie en controle.

(*) De hoofdsprekers drukken zich uit in het Frans.

Wanneer ik het woord cultuur hoor...

Onderstaande tekst is een uittreksel uit Het feest is voorbij, een verzameling artikels die samengesteld werd naar aanleiding van de verkiezing van Lille als culturele hoofdstad van Europa in 2004. Daar werd duidelijk hoe de cultuur als drijvende kracht diende voor een onuitgegeven urbaniseringsoffensief. De Nederlandse vertaling van het boekje zal beschikbaar zijn op de boekenbeurs In de ban van het subversieve boek.

Op zondag 20 mei vindt er om 17u een discussie plaats over “urbanisme en sociale controle”

“Wat de opera van Odessa betreft, klopt het inderdaad dat ze gedurende een tijd geleid werd door een voormalig gevangenisdirecteur. En dat is niet zo omdat men in die stad gevoel voor humor heeft, maar eenvoudigweg omdat men vaak beleidsmensen of beroepssyndicalisten, die geen competentie aan de dag legden voor hun taak, tewerk stelde in de culturele sector waar, zo dacht men, geen bijzondere vaardigheden vereist waren. Zoiets willen we vandaag niet meer. Wat vóór alles van tel is, is de competentie en het professionalisme.”

Vassili Zakharov, Minister van Cultuur van de USSR, Geen democratie zonder cultuur, 1989

Wanneer een horde rellikken zich op de menigte stort, weet het merendeel nog wel hoe te reageren: we werpen op goed geluk barricades op om hun opmars af te remmen, we verzamelen enkele stenen en flessen en houden ons klaar om de benen te nemen. Maar wanneer het een Lille2004-culturele-hoofdstad-van-Europa is die men ons in het gezicht plant – en het zou evengoed een Genua2004-capitale-europea-della-cultura of een Forùm-universal-de-Barcelona2004 kunnen zijn – weet niemand echt goed hoe dat aan te pakken. Iedereen doorziet dat er een vuile streek in aantocht is en dat er dus een parade moet bedacht worden, maar wat voor één? en waartegen? Het idee dat het kapitaal hier niet meer vooruitgaat met kanonschoten, maar voorafgegaan wordt door een dansende, rumoerige, veelkleurige militie van kunstenaars in kostuum en juppies onder invloed van xtc is ons nog niet echt bekend. Wanneer we het woord cultuur horen, denken we er niet direct aan onze revolver te trekken.

De onmacht waaraan we ons keer op keer overgeven, illustreert een meer algemene moeilijkheid: het kapitaal biedt ons geen steunpunt, geen compact doelwit meer. We zoeken baronnen, hoge hoeden, tweehonderd families of acht meesters van de wereld maar vinden van de bourgeoisie eigenlijk slechts een zootje managers, van de kapitalisten slechts een samenraapsel van californische gepensioneerden. Wat we daarentegen wél vinden, is een breedspakerige en vaak zelfs cynische goedkeuring van de gang van zaken, van het heersende systeem. Want de drijvende kracht achter het kapitaal bestaat er niet meer in vooruit te gaan door zich uit te breiden, door maagdelijke gebieden en ongekende continenten te veroveren, maar wel door zich in te breiden, door onophoudelijk nieuwe dimensies en nieuwe dichtheden van het zijn te koloniseren. Sinds 1920 produceert het kapitaal decennium na decennium haar eigen beeld en haar eigen deuntjes, in elke fase een urbanisme en de gepaste technologieën voor de instandhouding van haar hegemonie. Met de stroomlijning van de vereisten van de farmaceutische industrie die voortaan beantwoorden aan die van de media-industrie, heeft het kapitaal zich, ten slotte, van de mensen meester gemaakt tot in de taal en de fysiologie. Op die manier heeft de kapitalistische herstructurering die ingezet werd in 1975, als antwoord op het proletarische offensief van de jaren 60-70, niet alleen de fabriek geraakt zonder tegelijkertijd al de rest te treffen. De massa-informatica, de biotechnologieën en de Canal+ mentaliteit zijn er de onmiddellijke uitkomst van. Net als de verzwitserde centra van de middelgrote franse stad – met haar bebloemde rondel punten, haar kleine granietkassen en het hele menu aan “stadsmeubilair” dat eenderwie doet struikelen die op het absurde idee zou komen om er al lopend vanonder te muizen.

In de algemene herstructurering staken Lille

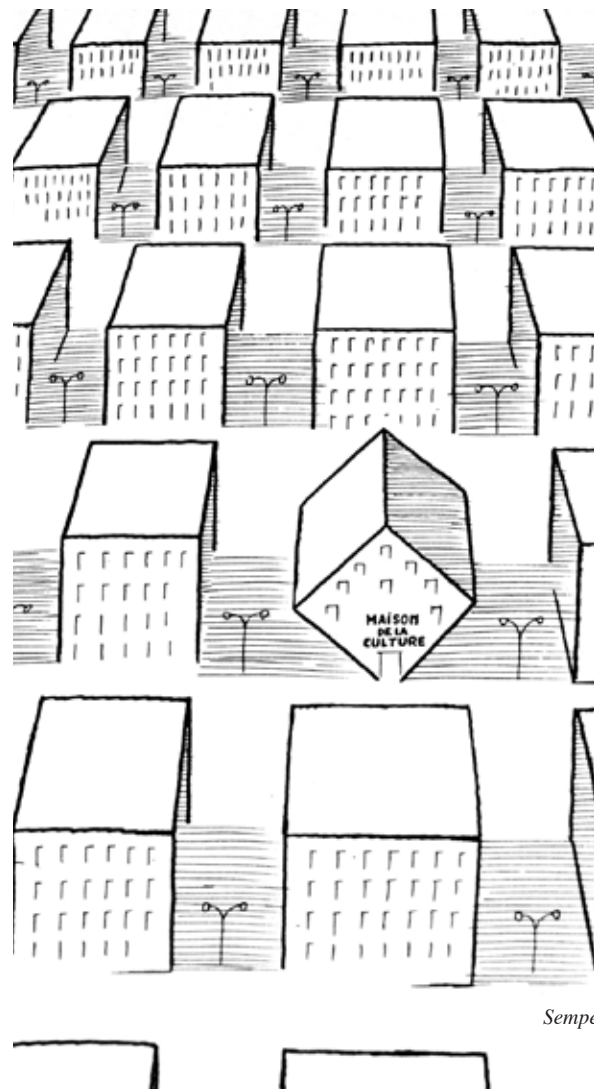
en haar uitschot en papierlozen, Barcelona en haar okupas, Genua en haar vicoli van potentiële relschoppers ongunstig af. Zij herinneren nog te veel aan de steden waarvan de lucht, zo zei men vroeger, vrij maakt en niet genoeg aan de metropool waarvan het uitzicht verkilt. We zeggen de metropool, want er is op de wereldladder slechts één metropool die omgebogen is in een reeks regionale polen en waarvan het geheel aan verbindingsapparaten natuurlijk deel uitmaken – stations, snelwegen, gegevenstransport, etc. Het opschrift dat men sinds de jaren 60 kon lezen op het uithangbord van enkele zeldzame luxewinkels “Parijs-Tokio-Londen-New York” kondigde het programma aan van een zodanige gelijkshakeling van deze steden dat ze een uniek metropolitaan continuüm begonnen te vormen. Op hun beurt vertalen de bordes “Rennes metropool”, “Limoges metropool”, “Bordeaux metropool” of “Lille metropool”, die in die tijd in zwang waren, de uitbreiding van dit project. Daaronder moeten we niet verstaan dat elk van deze steden op zichzelf een metropool zou zijn geworden, wel dat ze voortaan een fragment is van de imperiale metropool, als een vergeten arrondissement van New York, Londen of Tokio. Een splinter van Parijs, verdwaald aan de oevers van de Dordogne of de Garonne. Vanuit deze centra lanceert het kapitaal vervolgens haar offensief naar de rest van het territorium. De utopie die hier aan het werk is, is die van een mondiale stad-tuin waarin de koopwaar de tweede natuur is van alle dingen. Op dit moment is het label “Culturele hoofdstad van Europa” het paard van Troje van de imperiale normalisering.

Van land tot land, van stad tot stad en van buurt tot buurt is er een cyclus van normalisering. Het begint allemaal met een “volkse buurt”. Een “volkse buurt” is geen arme buurt, of alleszins niet noodzakelijk. Een “volkse buurt” is in de eerste plaats een bewoonde, dat wil zeggen een onbestuurbare buurt. Wat haar onbestuurbaar maakt, zijn de banden die zich hier staande houden. Banden van het woord en de verwantschap. Banden van herinnering en van vijandschap. Gewoonten, gebruiken, samenhorigheden. Al deze banden vestigen anarchische circulaties tussen mensen, tussen mensen en dingen en tussen plaatsen, waarop de koopwaar en haar promotoren geen directe greep hebben. De intensiteit van deze banden is hetgeen dat ze minder openstelt en meer ongevoelig maakt voor marktverhoudingen. In de geschiedenis van het kapitaal is het altijd de taak van de Staat geweest om deze banden te verbrijzelen, hun materiële basis te ontnemen om de mensen ter beschikking te stellen van het werk, de consumptie en de teleurstelling ⁽¹⁾.

Lille2004 heeft zichzelf een logo aangemeten: een in zevenmijlslaarzen lopend klein mannetje. Op het gekrompen aardoppervlak is alles verkleind. De afstanden uiteraard, maar ook de

mensen, hun levens en hun passies, hun dromen en hun weigeringen. Aan dat alles heeft MEN allerlei grenzen opgelegd. MEN heeft ze redelijk gemaakt, herleidbaar, dat wil zeggen bekrompen. De menselijke conditie is vanaf dat ogenblik een veralgemeende verkleuterung die gewaarborgd wordt door de BAC (Brigade anti-criminalite, nvdv.); de burger is degene die het langst zal leven. Maar in ruil voor deze amputatie heeft MEN de mensen iets gegeven om zich te vermaken: de koopwaar en de zevenmijlslaarzen. MEN heeft alle banden die hen standvastigheid verleenden doorgesneden, maar als beloning daarvoor hebben ze de “vrijheid” gekregen om alle richtingen uit te lopen en overal hun nieuwe eenzaamheid uit te dragen. Het mannetje van Lille2004 is de Peter Schlemihl van het sprookje van Chamisso. Door onbenul of begerigheid heeft Peter Schlemihl een contract afgesloten met de Duivel, de zaaier van verdeeldheid, de “man in het grijs”. Hij heeft zijn schaduw ingeruild voor de beurs van Fortunatus, waaruit hij eender welk ding dat hij verlangt, mag opdiepen – al het goud van de wereld, de mooiste koetsen, de prachtigste sieraden. Daardoor wordt hij tegelijkertijd rijk, misgund en verbannen uit de menselijke samenleving. Bij niemand geliefd omdat hij geen schaduw meer heeft. Niemand is zo gelukkig als hij, maar hij is overgeleverd aan de genade van zijn eigen knechten, van eender wie zijn monsterlijke geheim zou onthullen. Ten slotte ontdoet Peter Schlemihl zich van de beurs die hem zoveel ongeluk gekost heeft en koopt in een winkel laarzen die zevenmijlslaarzen blijken te zijn. Sindsdien reist hij naar de vier uithoeken van de planeet, waarbij enkel de snelheid en de beweeglijkheid de verbanning uit de samenleving van zijn gelijken, uit elke band, uit elke plaats, het leven zonder schaduw draaglijk maken.

Er was dus een “volkse wijk”, een bewoonde buurt en daaromheen de woestijn: een samenleving van onwortelde mensen. Eender welk onworteld mens kent de zoetheit van zo’n oase, de geruststelling van een verblijf in een bevolkte plaats, dat wil zeggen, niet enkel bevolkt door mensen, maar ook door geschreeuw, door geuren, vechtpartijen en medeplichtigheden. De toestroom van kleinburgers zonder geld naar de “volkse wijken” laat zich niet enkel verklaren door de lage huurprijzen, noch door het feit dat enkele kunstenaarskraakpanden, die daar de voorgaande jaren geopend werden, hen er binnengebracht zouden hebben. Het vermogen om elk spoor van oude samenhorigheden folkloristisch te vinden, om ze, met andere woorden, esthetisch te begrijpen, speelt hier volop mee. Het volstaat dat het stadsbestuur de straat een beetje bijschaaft, de macadam heraanlegt en haar groot project van opwaardering-museïficatie lanceert, opdat de nieuwe hippe wijk van de stad opbloeit, met haar andersglobalistische bars, haar open-deurdagen van kunstenaarsateliers en andere sinistere vertoningen. Dan is het nog slechts een kwestie van jaren totdat, met de stijging van de huurprijzen en de massale omvorming van oude industriële gebouwen tot ruime lofts, de nieuwe bevolking van imperiale burgers de plaats inneemt van de vroegere bevolking. MEN zal niet vergeten om, bij wijze van afscheid, hier en daar knipoogjes naar het voormalige gebruik van de plaatsen te laten staan. De Garage zal een door iedereen bezochte bistrot worden. En de spinnerij zal ontbijtmaaltijden voorschotelen die meer

biologisch dan natuurlijk zijn. Van Berlijn tot Brooklyn heeft dit scenario zich ongewijzigd en in zo’n groot aantal steden afgespeeld dat het serpent Koolhaas ⁽²⁾ zich al een schouderklopje geeft voor er een karaktertrek van de tijd in te zien.

Lille2004 maakt deel uit van een oorlog. Van een vernietigingsoorlog. Alles gebeurt alsof er strijd geleverd werd en we geen voet aan grond hadden op het slagveld. Alsof het de dimensie van de oorlog zelf was, die aan ons voorbijging. Alsof we de aftocht blazen tegenover het element zelf dat het kapitaal bewerkt. Dat gaat op voor de wijken en het gaat op voor de vriendschappen, onder kameraden. Hoeveel medeplichtigen hebben we voor dood moeten achterlaten op het esthetische front? Hoeveel vroegere kameraden rotten vandaag, moe van zowel de agitatie als de militante verlamming, weg in de cultuur? En onder welke afstotelijke voorwendsels gaan deze verloocheningen schuil: “ze zijn overgeschakeld op iets anders”, je zegt het! “We worden er zo toe gebracht ons van de werkelijke wereld, dat wil zeggen de wereld waarin er politiek is, te ontdoen, ten voordele van de andere, esthetische wereld. En als we er dan toch terug toe komen de wereld te aanschouwen, die waarin er politiek is, want hoe dan ook brengt ze haar bestaan in herinnering, dan doen we niets anders dan haar verbinden met die andere wereld, zoals de religies dat deden. Wat niet betekent dat haar bestaan teruggegeven wordt, wél dat haar ontkenning bereikt wordt.” (Dionys Mascolo, Le Communisme). We moeten ertoe komen in te zien dat de cultuur en het esthetische niet slechts wapens zijn in handen van het kapitaal, maar haar weefsel zelf geworden zijn, aan de zijde van de politie. De breuk is er, haar gevolgen komen dichterbij...

(1) Het voorbeeld van de Engelse arbeidersklasse, die in één slag in het leven geroepen werd met de onteigening van arme boeren, schetst een ogenblikkelijk beeld van wat er overal gebeurt op kleinere schaal.

(2) Koolhaas? Koolhaas? Nee, niet Michel, Rem, Rem Koolhaas, weet u wel, de conceptontwikkelaar-coördinator van Euralille! Ook de projectontwikkelaar die o.a. de Oude Dokken in Gent onder handen zal nemen.

Communiqué van Autonome Groepen — januari 1979

Vanuit de gevangenis van Segovia (Spanje)

In de jaren van overgang (Transición) van een fascistisch naar een democratisch regime in Spanje ontwikkelden zich heftige autonome strijden. In de fabrieken en wijken organiseerden mensen zich in assamblea's (autonome vergaderingen) buiten de politieke partijen en vakbonden om en eigenden zich een heel arsenaal aan strijdmethodes toe (van wilde stakingen tot brandaanslagen en overvallen). Ook de gevangenen roerden zich. Met opstanden, brandstichtingen, ontsnaptingen en hongerstakingen vochten ze voor hun onmiddellijke vrijlating in de vorm van een algemene gratie, naar het voorbeeld van de amnestie die aan politieke gevangenen toegekend werd na de val van Franco. In de jaren 70 en 80 experimenteerden autonome groepen binnen dit kader van hevige sociale strijd met nieuwe strijdmethodes. Toen eind jaren 70 de eerste arrestaties plaatsvonden, verschenen er een reeks communiqués waarmee ze hun ervaringen wilden delen.

Binnen enkele weken verschijnt de vertaalde brochure Tunnels, COPEL en andere bijdragen van autonome groepen '70-'80. Deze brochure bevat een transcriptie van een discussie tussen kameraden van de Autonome Groepen uit Valencia. Tijdens In de ban van het subversieve boek op 19 mei 2006 komt een kameraad van de Autonome Groepen van Valencia discussiëren over zijn strijdervaringen in de jaren 70 en 80.

Toen in Frankrijk en Spanje verscheidene leden van de Autonome Groepen werden gearresteerd, waren er meteen enige goede 'revolutionaire' geesten te vinden om ons te veroordelen nog voor de staat het had gedaan. ⁽¹⁾

Wij verachten de theoretici zonder gebruiksaanwijzing die onze praktijk bekritisieren, terwijl ze er zich wel voor hoeden zelf een praktijk te ontwikkelen. Wij verachten diegenen die niet in staat zijn om wat dan ook tot een goed einde te brengen, om zichzelf in de waagschaal te stellen, enzovoort. Al deze lieden maken ons uit voor gekken en onverantwoordelijke activisten om hun eigen passiviteit beter te kunnen rechtvaardigen.

Als wij een stel 'gekken' zijn, dan is onze waanzin niet goedaardig. Het is de waanzin om te willen leven, om zich niet te willen onderwerpen aan de loonarbeid, de basisomsingeling van de banaliteit te doorbreken, alle mogelijkheden aan te wenden om onszelf terug te vinden, ons open te stellen en ons te verenigen om de autonomie van onze verlangens die door het kapitaal niet worden vervuld beter te doen gelden.

Als wij 'activisten' zijn, dan is ons activisme het plezier dat wij beleven aan het spel van de opstand. Het is de bevrijding van ons gemoed, de beheersing van de geïnstitutionaliseerde angst, de uitbreiding van de grenzen van onze mogelijkheden. Het gaat er per slot van rekening om dat wij ons meester maken van de noodzakelijke middelen voor onze strijd door het plegen van al dan niet gewapende onteigeningen, het vervalsen van cheques, enzovoort, dat wij ons de noodzakelijke infrastructuur verschaffen (woningen die niet onder toezicht staan, vluchtplaatsen, wapens, valse papieren,...) en voldoen aan onze verlangens door ons zo veel mogelijk te onttrekken aan de dwang van de loonarbeid en van de massale algemene ellende die daaruit voortvloeit.

Als wij 'onverantwoordelijk' zijn, dan is onze onverantwoordelijkheid een verstoring van de gevestigde orde. Ze stoort diegenen die bewe-

ren te onderhandelen over haar vervanging. Een bom, een goed gemikte molotovcocktail of een op het juiste moment uitgevoerde ontvreemding van de media heeft meer praktisch en positief effect dan één of ander radicaal pamflet of radicale redevoering.

Wij weten welke bezwaren tegen onze acties worden gemaakt. Ze zijn spectaculair, terroristisch, inkapselbaar; ze verhullen de strijd van de arbeiders en geven de staat gelegenheid haar eigen wetten te verkrachten, haar macht te verstevigen en de onderdrukking te verscherpen...

Met het spektakel hebben wij niets te maken! Wij willen niet optreden als een hiërarchische organisatie van specialisten met woordvoerders en met een naam. Wij weten wel dat de staat er niet in slaagt de aandacht van de proletariërs geboeid te houden met de fictieve tegenstelling tussen rechts en links. Men heeft een zogenaamd 'terroristische' organisatie nodig om deze 'rol' te vervullen. De staat heeft ons niet nodig als voorwendsel voor haar dagelijks terrorisme: het politionele terrorisme tegen demonstraties en stakers, het terrorisme van de door de bazen ingezette knokploegen, het terrorisme van de veralgemeende uitbuiting.

Met onze acties wordt niet de leiding beoogd over de proletariërs die zichzelf verdedigen door de vervreemding te bestrijden buiten de politieke partijen en vakbonden om (wilde stakingen, onafhankelijke algemene vergaderingen,...). De proletariërs hebben de revolutionairen niet nodig; als ze ingrijpen, dienen zij dat te doen op een terrein dat zijzelf van tevoren gekozen hebben. Op dat terrein dienen enkele kameraden die werken (zij het meestal tijdelijk) of om tactische redenen in loondienst gaan (om van een werkloosheidsuitkering te kunnen genieten) te interveniëren in die strijdbewegingen. De anderen, wij, die iedere loonarbeid categoriek weigeren, geven hen tactische steun, meer niet. In onze onderlinge verhouding bestaat geen onderworpenheid. De cultus van de arbeider brengt ons immers evenveel onheil als de cultus van de anti-arbeider die zogenaamd

aan iedere dwang ontsnapt. Onze acties vormen niet het enige werkelijke en totale verzet tegen de macht. Vaak zijn ze beperkt, aan een tijdstip gebonden en subjectief (als antwoord op het vermoorden van kameraden in de gevangenis, op straat of op de werkvloer). Soms worden ze gecoördineerd op enige precieze en concrete interventiepunten: de beweging tegen kernenergie, de beweging van gevangenen, de strijd tegen de loonarbeid.

Naar eigen goeddunken kunnen we ze al of niet opeisen. Het komt voor dat acties die we niet opeisen (aanslagen, onteigeningen) door bepaalde organisaties of groepjes worden geclaimd om zichzelf de illusie te geven van een kracht die ze niet bezitten en om in hun onderlinge wedijver tegen de staat voor de meest doeltreffende door te gaan. Deze zuiver publicitaire strategie van schijn-rijkdom gaat zo ver dat militanten in de gevangenis als martelaar gaan optreden en om het even welke actie opeisen, als het hen maar op de beste verdedigers van de arbeidersklassen doet lijken. Dat zijn de spectaculaire consequenties van de voorhoedes, de pretentie dat men drager is van het revolutionaire bewustzijn door zijn daden. Wij willen op geen enkele manier in verband worden gebracht met deze organisaties, net zo min als wij, als internationalisten, een verband aanvaarden met organisaties die er nationalistische ideologieën op nahouden, zoals de IRA en de ETA, of derde-wereldideologieën, zoals de RAF.

Wij dulden geen bewonderaars en geen 'beroepssolidairen' die al onze daden systematisch onderschrijven en eensgezind hun radicalisme willen bewijzen in betogingen, meetings of bijeenkomsten zonder zich in de strijd te wagen en de consequenties ervan te riskeren. Een comfortabele positie die hen toestaat hun vervreemding te compenseren met een actief militantendom zonder te hoeven handelen, zonder initiatieven te nemen of blijk te geven van enige beslistheid... Al die lieden die van de autonomie ⁽²⁾ een nieuwe ideologische mode willen maken omdat zij niet in staat zijn op een actieve manier uiting te geven aan hun verbale radicalisme, omdat zij niet kunnen begrijpen wat nieuw is aan onze praktijk, en hun kritiek op het gauchisme en het reformisme niet kunnen concretiseren en bruikbaar maken, zij die in hun vervreemding blijven steken... Met deze lieden willen wij liever niets te maken hebben en wij zullen hen ook niet toestaan namens ons het woord te voeren.

Zo'n houding is niet ingegeven door elitaire overwegingen. Wat wij doen kan iedereen, en als er mensen zijn die gedreven door de dwang van de omstandigheden de beslissing nemen om hun eigen strijd te beginnen, zullen wij hen tegemoet komen en onze ervaringen meedelen. Wij zullen hen onze mislukkingen en successen uitleggen en geen van onze middelen weigeren. Hun praktijk moet anti-hiërarchisch en egalitair zijn; een regel die ons aantal op dit moment beperkt en soms tot scheuringen heeft geleid, maar die het delegeren van macht verbiedt en een bepaalde coherentie geeft aan ons revolutionaire project. Het bemoeilijkt infiltraties, het verzekert ons van een dynamisme dat bepaalde organisaties die qua getalsterkte groter zijn dan wij, ons zouden kunnen benijden.

Het aan loonarbeid onderworpen proletariaat moet nu, dringend, de kwestie stellen van de gewapende strijd. Het kan zo'n kwestie niet overlaten aan de gespecialiseerde groepen (de onze inbegrepen); de huidige sociale omstandigheden in Spanje eisen het. Wat de arbeiders van SEAT (ex-ERAT) hebben gedaan moet omgekeerd worden. ⁽³⁾ Dat wil zeggen: in plaats van het door de onteigeningen opgebrachte geld bij

wijze van hulp aan de werklozen uit te delen, hadden zij de omstandigheden moeten scheppen die nodig zijn om de onteigeningen telkens door andere proletariërs doorgang te doen vinden op steeds grotere schaal, waardoor het vormen van nieuwe kernen van gewapende strijd in de fabrieken zelf wordt bevorderd. In hun isolement konden zij hun strijd niet verder tot ontwikkeling brengen; niettemin hebben zij bewezen een hoog revolutionair bewustzijn te bezitten. Daarmee hebben ze de aandacht gevestigd op de werkelijke taken die het proletariaat moet volbrengen. Wij, als Autonome Groepen, als gewapende fractie van het geradicaliseerde proletariaat die de loonarbeid hebben verworpen, wij kunnen niet meer zijn dan een eerste hulp bij het vormen van gewapende groepen, buiten of binnen de werkplaats. Groepen die daarna uit zichzelf zullen moeten bewijzen dat zij in staat zijn hun eigen autonomie te verwezenlijken. Het is de enige manier om de vorming te voorkomen van een gewapende arm ter verdediging van het proletariaat. De strategie van de FAI tijdens de Spaanse revolutie geldt niet meer. ⁽⁴⁾ Nu dient het proletariaat, naargelang de omstandigheden gewapend of ongewapend, maar altijd zélf, haar verlangens te verwezenlijken.

Nu is het onze taak om de repressie van antwoord te dienen en op concrete momenten in te grijpen. Alleen kunnen wij de strijd tegen de staat niet aan; die taak moet door het hele proletariaat worden volbracht.

Afschaffing van de loonarbeid en de koopwaar! Voor een maatschappij zonder klassen!

*Autonome Groepen
januari 1979*

[Uit: Coördinatie van Autonome Groepen in Spanje, Oproepen uit de gevangenis van Segovia, Uitgeverij De Lantaarn, Amsterdam, 1980]

Noten van de Nar:

(1) In februari 1978 worden de Autonome Groepen in Barcelona, Madrid en Valencia door de politie opgerold.

(2) Autonomie: internationale beweging (vooral Frankrijk, Italië, Spanje en Duitsland) die de traditionele arbeidersorganen zoals de vakbonden en de linkse partijen bekritiseerde, en daartegenover een perspectief van autonomie van het proletariaat plaatste. De beweging van de autonomie onderschreef de directe actie en het zelfbeheer (niet delegeren van macht aan vertegenwoordigers, vakbonden, partijen,...). De autonome beweging kende een verschillende ontwikkeling in de verschillende landen, die hier moeilijk valt samen te vatten.

(3) ERAT: Ejercito Revolucionario de Ayuda a los Trabajadores (Revolutionair Leger tot Steun aan de Arbeiders). De SEAT-autofabrieken (filiaal van FIAT) in Barcelona kennen een lange geschiedenis van strijd, die begon in 1968. Van 1974 tot 1978 breken voortdurend stakingen uit, worden er sabotages gedaan en vinden aanslagen plaats tegen kaderleden van de fabrieken. Aangezien de stakingskassen niet langer kunnen voldoen aan de behoeften van de arbeiders en de werklozen en omdat een heleboel arbeiders het geruzie tussen de linkse groepen grondig beu zijn, ontstaat de ERAT. De ERAT was een gewapende groep die overvallen en onteigeningen deed om fondsen bijeen te brengen voor de arbeiders, in het bijzonder voor die van SEAT. Ze stortten de buit van de overvallen in de stakingskassen of deelden het uit aan de werkloosheidsbureaus. Tussen 16 en 20 april 1978 werden tien individuen gearresteerd die ervan verdacht werden deel uit te maken van de ERAT, vijf werden terug vrijgelaten. Er kwam vanuit de SEAT-fabrieken een serieuze solidariteitsbeweging op gang die de beklaagden altijd is blijven steunen.

(4) FAI: Federacion Anarquista Iberica (Iberische Anarchistische Federatie). Voor en tijdens de Spaanse Burgeroorlog federeerde de FAI anarchistische groepen. Hun strategie kwam er min of meer op neer dat zij het gewapende en kritische voortouw namen in de strijd tegen kapitaal en staat, zij aan zij met de anarcho-syndicalistische vakbond CNT (Confederacion Nacional de Trabajo).

Wij waren rebellen, wij waren bandieten

Autobiografische scherven van uomini contro (Belgrado Pedrini)

Binnen enkele weken verschijnt het boek “Wij waren rebellen, wij waren bandieten” van Belgrado Pedrini. Deze Italiaanse anarchist vertelt er zijn verhaal van strijd tegen het fascisme, van de continuïteit tussen fascisme en democratie, van dertig jaar gevangenschap, van ontsnappingen en muiterijen. Het boekje is een autonome uitgave. Op de boekenbeurs “In de ban van het subversieve boek” zal een kameraad die als partizaan hier in België tegen de nazifascisten gevochten heeft het boek voorstellen aan de hand van zijn eigen ervaringen.

We publiceren hieronder enkele uittreksels die vertaald werden uit de Franstalige uitgave “Nous fûmes les rebelles, nous fûmes les brigands...”, Mutines Séditions, november 2005, <http://mutineseditions.free.fr>

De tijd voor de oorlog

Toen ik 18 jaar was, sloot ik me aan bij de anarchistische beweging van Carrara, een beweging die opgejaagd en bestreden werd, en die overleefde door vergaderingen, discussies, gezamenlijke lezingen, het doorgeven van boeken en kranten, de verdeling van pamfletten, het plakken van affiches en gewapende acties tegen het regime.

Van tijd tot tijd kwamen we samen op een plaats die “Buc” (il buco: het gat) genoemd werd: we daalden af langs een trapje naar een ondergrondse kamer waar we praatten over “wat doen” bij het schijnsel van een kaars; we analyseerden het heden en we probeerden greep te krijgen op de toekomst. De acties, vaak gewild, georganiseerd en gerealiseerd door één enkele kameraad of hooguit door twee, gebeurden met wat we konden recupereren. Ieder handelde volgens zijn eigen bewustzijn: ieder dacht na over projecten en zette zijn project op de meest autonome mogelijke manier in gang.

Het overleven van de clandestiene anarchistische beweging waar ik deel van uitmaakte was, om het zo te stellen, het werk van individuen. Ze bleef zich uiten, ook al gebeurde dat niet onderbroken. Ondanks het klimaat van onderdrukking, drukten en verdeelden de kameraden van Carrara pamfletten waarin ze de bevolking aanspoorden om te reageren tegen de tiran en hun eigen strijd voor emancipatie voort te zetten. Ze schoven de pamfletten onder de deuren van huizen, legden ze in de wachtzalen van de stations, op de tafels van cafés. Het is in dit klimaat van constante samenzwering dat ik mijn plannen voor de aanval op het regime en de fascistische Staat ontwikkelde.

Gearresteerd door de fascisten

Alleen de industriëlen en de ondernemers die opgesloten zaten voor verraad liepen geen enkel risico: zij betaalden en in plaats van geëxecuteerd te worden, kwamen ze vijf of zes dagen later weer vrij. Het lijkt op de behandeling die vandaag gereserveerd is voor de frauduleuze industriëlen die hun gevangenisstraf uitzitten in Zwitserse ziekenhuizen nadat ze honderden mensen vergiftigd hebben.

De rest speelden hun dubbelspel niet uit antifascisme. Ze “hielpen” ons in stilte omdat ze onze eventuele overwinning (begin 1943) begonnen te vermoeden, en ze wilden zich dus voorbereiden om enkele eretitels te bemachtigen en te vermijden dat ze niet onmiddellijk opgehangen werden, of dat het volk zich gerechtigheid zou verschaffen, tegen hen zoals tegen de zwart-hemden. Het grootste deel heeft zo z’n huid en z’n geld gered. Misschien hebben ze wel een medaille gekregen van één of andere imbeciel, terwijl ik rotte in de gevangenis.

Ik had geen geld en werd als zeer gevaarlijk beschouwd. Ik had geen enkele hoop op vrijlating en zou vroeg of laat tijdens een represaille-operatie toch afgemaakt worden. Elke dag had ik

de indruk weer iets aan de dood te ontrukken. Toen mijn anarchistische kameraden zijn gekomen om me te bevrijden, hebben ze me mediterend op de strozak aangetroffen. Ik probeerde te wennen aan de idee binnenkort te sterven.

De partizanen kwamen bij de gevangenis aan met drie. Twee van hen waren gekleed als carabinieri, de andere had handboeien aan. De poorten werden voor hen opengedaan in de gedachte dat ze een gevangene binnenbrachten. Binnen hebben ze de dienstdoende agent (de zogenaamde portier) ontwapend. Dan hebben ze de twintig andere partizanen geroepen, die verstopt zaten in de omgeving van de gevangenis, allemaal bewapend met machinegeweren en geleid door commandant Elio. Ze hebben de bewakers opgesloten in het registratiekantoor, de telefoonlijn doorgeknipt en de sleutels buitgemaakt. Ze zijn binnengedrongen bij de ‘politieke gevangenen’ en hebben ons bevrijd. Ze riepen me bij mijn voornaam: “Allez, Belgrado, je bent vrij, laten we allen vluchten!” (we waren met 52). Alvorens te vertrekken, wierp een kameraad de sleutelbos in een cel van een gevangene van gemeen recht, waardoor de gevangenis helemaal leegliep.

Het was een echt spektakel om de stad overweldigd te zien door honderden gevangenen. Sommigen droegen het dwarsgestreepte winteruniform, anderen het zomeruniform in witte, half gescheurde stof, beladen met alles wat ze hadden kunnen stelen uit het depot van de gevangenis. We hebben ook de soldaten van de wacht met ons meegenomen, maar het waren arme miserabelen, dommeriken die we daarna hebben laten gaan.

Daarna zijn de Duitsers toegekomen. Zij hebben minder begrip getoond voor onze cipiers. Om hun wraak te ontlopen was de directeur van de gevangenis zelf al gevlucht. De adjudant, een tirannieke folteraar, heeft zichzelf van kant gemaakt om niet in hun handen te vallen. Die avond verloor ik het contact met de partizanengroep die me had bevrijd, omwille van de duisternis en de emoties. Twee dagen later ontmoette ik hen opnieuw achter hun stellingen in de bergen.

Het was juni 1944.

De veroordeling na de oorlog

Ons proces vond pas plaats in 1949, vier jaar na het einde van de oorlog. Het grootste deel van de oude partizanen bleef tot in 1948 gewapend, in de hoop op een volgende sociale revolutie. De burgerlijk-pauselijke magistratuur doorzag dat en vermeed processen zoals het mijne te voeren tijdens de té hete periodes van het naoorlogse Verzet. De vastberaden aanwezigheid op het proces van oude partizanen wiens geest van verzet nog levendig was had het oordeel en de resultaten van de open procedure tegen ex-partizanen zoals ik kunnen beïnvloeden.

In 1949 had de Italiaanse Staat zich definitief geconsolideerd. De laaiende geesten en revolu-

tionaire hoop van velen waren tanende, zeker na de aanslag op Togliatti (1). In dit jaar begonnen de eerste verhitte discussies binnen de linkse parlementaire partijen en de hersenbloedingen aan de basis volgden al gauw. Daarenboven had de politie in 1949 veel van haar macht herwonnen en had ze haar ijzeren vuist tegen de revolutionairen en de oude verzetsstrijders gereorganiseerd. Zodoende besloten de magistraten en de politie, in de zekerheid dat ze niet geconfronteerd zouden worden met mensen die kant kiezen of represailles, in alle rust en kalmte de hangende processen te starten, waaronder het mijne.

Een zekere smaak voor vrijheid

Uittreksels uit de inleiding tot de Franse uitgave

Dit is het verhaal van een 18-jarige autodidact die zich engageert in de revolutionaire strijd. De fascistische partij staat op dat moment al bijna tien jaar aan het roer van de Italiaanse Staat. Dit is het verhaal van een anarchist die zich wapent tegen het fascisme lang voor 1943, het jaar van de Anglo-Amerikaanse landing op Sicilië, de voorlopige val van Mussolini en het officiële begin van het Verzet. Lang voor het einde van het pact tussen het bruine fascisme en het rode fascisme. Zoals bijvoorbeeld de Italiaanse communistische Partij die, schatplichtig aan Togliatti, haar militanten voorstelde om te infiltreren in de onmisbare massastructuren die door de fascistengecreëerd werden om ze op een dag zelf te gebruiken.

Op een dag... Het wachten in een nacht zonder einde, het wachten in de periode voor de Tweede Wereldoorlog. Nochtans waren er moedige en vastberaden mensen die bereid waren alles te riskeren in plaats van onder zo’n regime verder te overleven. Zoals trouwens onder eender welk ander regime waar de Staat, de uitbuiting of de koopwaar regeert.

Dit is het verhaal van een veroordeelde die samen met alle anderen bevrijd wordt door een groep partizanen in juni 1944. In de gevangenis van Massa wachtte hij zijn executie af omdat zijn groepje fascistengemiddeld had.

Dit is het verhaal van een strijder die de wapens niet neerlegt na de bevrijding van het nationaal grondgebied.

Dit is het verhaal van een ex-partizaan die in mei 1945 gearresteerd werd en vier jaar later veroordeeld werd tot 30 jaar gevangenisstraf op beschuldiging van moord op een politieagent en onteigeningen ten nadele van fascistische industriëlen in Carrara, Milaan en La Spezia. Delicten van gemeen recht, want begaan voor 1943, en door anarchistengemiddeld.

Veroordeeld, net zoals honderden andere ex-partizanen die niet bereid waren om de pleziertjes van de democratie te aanvaarden die opgelegd werden door de communistische Partij en de christelijke of reformistische burgerlijke partijen.

Dit is het verhaal van een gevangene, dat gaat van ontsnappingspogingen tot collectieve muiterijen.

Dit is het verhaal van een gevangene die pas midden jaren 70 vrijkomt nadat hij zijn volledige straf uitgezeten heeft.

Tijdens mijn proces in mei 1949 probeerde de verdediging tevergeefs de waarde en het verband tussen onze acties en het Verzet (dat met een hoofdletter V) aan te tonen. Er was niets aan te doen. Eerst werd ik tot levenslang veroordeeld, daarna werd de straf omgezet tot 30 jaar als gevolg van een bepaling van het Grondwettelijk Hof. Ik heb gratie gevraagd in 1948, 1954 en 1967. Ik heb proberen ontsnappen uit de gevangenis in 1948, 1952 en 1955. Zonder succes.

(1) Palmiro Togliatti (1893-1964). Leider van de Communistische Partij

Dit is tot slot ook het verhaal van een ge-revolteerde die nadien alle wapens van de kritiek is blijven gebruiken, van de stichting van de Circolo Culturale Anarchico (bibliotheek) en de Circolo Bruno Filippi, zijn artikels in L’amico del popolo tot zijn steun aan de anarchistische gewapende groep Azione Rivoluzionaria (1976-1979). [...]

Pedrini was in feite alleen maar partizaan omdat het regime zich fascistisch noemde, hij vocht tegen de Staat en de macht. Hij was alleen maar een muiter omdat de muren die hem vasthielden gevangenis heetten, hij vocht tegen alle structuren die de vrijheid opsluiten in naam van de rechtvaardigheid of de rede (zoals de psychiatrische instellingen, waartegen hij meerdere teksten geschreven heeft). Hij was alleen maar onteigenaar van fascistische industriëlen omdat het geld dat hij nodig had zich daar opgestapeld had, hij vocht tegen het kapitalistische systeem zelfs als het haar zwarte hemd had uitgetrokken. Hij was alleen maar terrorist – zoals de Staat in de jaren 70 diegenen die zich met de wapens tegen haar verzetten noemde, alvorens de betekenis van het woord uit te breiden naar alle radicale dissidentie – omdat dat de taal van een praktische kritiek op de overheersing was.

Pedrini heeft nooit een privilege toegekend aan een bepaalde vorm van strijd. Langs de ene kant ontwikkelde hij zijn strijd binnen organisatievormen die altijd gebaseerd waren op autonomie en affiniteit zoals de individuele clandestiene acties voor 1943, de autonome en gecoördineerde groepen partizanen tot 1945, de ontsnappingen met een klein groepje of de collectieve muiterijen (al naargelang de mogelijkheden tijdens zijn lange opsluiting) en de steun die hij tot aan het einde van zijn leven gaf aan de affiniteitsgroepen die gecoördineerd werden in de schoot van Azione Rivoluzionaria. Langs de andere kant vond hij de verdeling van clandestiene pamfletten en het plakken van affiches een noodzakelijke aanvulling op de gewapende acties tegen de fascistengemiddeld. Hij heeft schrijven – pamfletten voor zijn opsluiting, poëzie in de gevangenis en artikels na zijn vrijlating – bijvoorbeeld nooit beschouwd als een tweederangsactiviteit. Het doel van de agitatie was de anarchistische sociale revolutie. Voor de anarchistengemiddeld dit dat zij op hun manier deelnamen aan de strijden en open stonden tegenover de sociale verschuivingen.

[...]

Vandaag zoals gisteren.

Tijdens *In de ban van het subversieve boek* komen kameraden van de *Coordination contre le Nucléaire* (uit Frankrijk) praten over hun strijdervaringen. Ze hebben ondermeer deelgenomen aan de strijd tegen de inplanting van kerncentrales in Plogoff en Chooz (zie artikel “Over de strijd tegen de kerncentrale Chooz B” in deze Nar). De discussie vindt plaats op zaterdag 19 mei om 17u.

Onderstaande artikels werden geschreven naar aanleiding van “In de ban van het Subversieve Boek” als deel 4 van het dossier over kritiek op industrialisme, vooruitgangdenken en technologie.

Tegen de nucleaire maatschappij

Over kerncentrales en kernenergie

“De nucleaire geschiedenis begint met de Bom en de komst van een nieuwe en vreselijke vorm van overheersing. Een overgelijkbaar staatsmonopolie van macht en absoluut destructief geweld bedient zich van de kapitalistische schepping van een oncontroleerbaar technisch en bureaucratisch mechanisme dat zich zelfstandig ontwikkelt en maar moeilijk snel kan gestopt worden. En in die zin en ondanks hun verschillen is de burgerlijke nucleaire technologie het verlengstuk van het militaire gebruik ervan.

Door het risico dat nucleaire technologie vertegenwoordigt, speelt ze vandaag een onmiskenbare rol in de veiligheidsmanie in wiens naam individuen de laatste restjes vrijheid die ze hadden moeten afstaan. Deze veiligheidsmanie overstijgt op een bepaalde manier de politie en de dwanginstrumenten; het gaat over de nood aan bescherming tegenover even sociale als ecologische catastrofes. Zo veroorzaakt nucleaire technologie door de terreur die ze installeert en de onteigening die ze vereist, een mentaliteit van verpletterende onderwerping. Een gehoorzaamheid aan de specialisten die zelfs gaat tot aan hyphetische stopzetting en ontmanteling van de kerncentrales.”

Coordination contre le nucléaire, Texte de présentation, Parijs, juni 2005.

Het lijkt wel of de publieke herinnering aan de kerncentrales en nucleaire energie de laatste tien jaar uitgewist werd. In de jaren 70 en 80 werd er in Europa en in België nochtans zwaar strijd geleverd, voornamelijk tegen militaire nucleaire technologie. Ook in de jaren 90 woedde er nog radicale strijd rond de transporten van nucleair afval in Gorbelen (Duitsland). Nu lijkt het alsof de discussie gesloten is. Politiekers kondigen onlangs nog het uitdoofscenario van de kerncentrales aan... om die wat later weer met tientallen jaren uit te stellen. Onmiddellijk werden er een handvol nucleaire specialisten bijgehaald om het over de geëvolueerde nucleaire reactors van de vierde generatie te hebben...

Het is niet omdat het systeem er alles aan doet om het levendige bewustzijn van de jaren 70 en 80 over een mogelijke nucleaire catastrofe (atoomoorlog, ‘ongeluk’ in een kerncentrale) uit te wissen, dat daarmee de kwestie van nucleaire technologie verdwenen of gedemocratiseerd is. Integendeel. En net zoals nucleaire technologie niet verdwenen is en niet verdwijnen zal (maar juist verder evolueren richting reactoren van de vierde generatie of kernfusie), moeten we er alles aan doen om deze technologie en haar vertegenwoordigers in diskrediet te brengen en in vraag te stellen.

Organisatie van de permanente catastrofe

Een eerste reden om kernenergie aan te vechten is de permanente dreiging van een kernramp. Het behoeft geen eindeloze herhaling dat een ‘ongeluk’ in een kerncentrale een verwoesting teweegbrengt die niet te overzien valt, en zelfs voor de professionelen onmeetbaar is. Hoe zou je immers op de catastrofe-schaal de volledige verwoesting en vergiftiging van de planeet kunnen meten? En waar zit de zin van een meet-schaal die elke voorstelling te buiten gaat?

Daarnaast betekent de verspreiding van militaire nucleaire technologie (atoomwapens) de permanente dreiging met opzettelijke verwoesting. De koude geopolitiek van de atoomstaten en de kwetsbaarheid van nucleaire installaties

⁽¹⁾ zweven als het zwaard van Damocles boven onze hoofden. En het is niet omdat de Koude Oorlog voorbij is dat de mogelijkheid van een atoomoorlog niet meer bestaat. De kernraketten

staan er nog steeds, de ontmanteling van kernwapens gebeurt alleen maar uit economische overwegingen (de onderhoudskosten lopen al snel erg hoog op) én wanneer er meer gesofisticeerde raketten beschikbaar zijn.

Catastrofe is een fout concept

In feite zijn de twee bovenstaande argumenten (kernramp en atoomoorlog) vertekeningen van de realiteit. De catastrofe en de nucleaire oorlogsvoering zijn nu al bezig. Dagelijks lozen kerncentrales hun koelwater in rivieren en zeeën, dagelijks prutsen interimwerkers aan elektrische circuits in de kerncentrales om de complete catastrofe af te wenden. Zelfs de professionelen geven het toe: in kerncentrales wordt er voortdurend geknutseld. Het is de kern van kernenergie: je zet de kernreactie in gang, en dan probeer je maar wat vanalles uit om de vrijgekomen energie te beheersen. ⁽²⁾ Daarnaast wordt de catastrofe ook zichtbaar in het radioactieve afval, dat voor duizenden jaren haar toxische straling zal behouden. Ook hier wordt maar wat geknutseld: er worden schachten van enkele honderden meters diep gegraven waar het radioactieve afval ingebetonneerd wordt. Hoe lang het beton het zal uithouden, wat er zal gebeuren bij een aardverschuiving, enzovoort, dat weet niemand. Blijkbaar is de enige discussie die nog gevoerd wordt over radioactief afval uit welk materiaal (lood of beton) de tombes moeten gemaakt worden...

Ook de atoomoorlog is al lang bezig. De truk van de nucleaire technofielen bestond erin om alleen maar het beeld van de nucleaire paddestoel te verspreiden. En nee, die hebben we sinds Hiroshima en Nagasaki niet meer gezien in een direct militair conflict ⁽³⁾. Nochtans wordt nucleaire technologie ingezet bij de hedendaagse oorlogsvoering. In de jaren 90 werd in Irak en het voormalige Joegoslavië verarmd uranium gebruikt. Verarmd uranium is wat er overblijft nadat een kernsplijting heeft plaatsgevonden (wat in de kerncentrales gebeurt): nucleair afval dus. Door de graad van radioactiviteit boort munitie met verarmd uranium zich gemakkelijk door gewapend beton en staal. Zo legden de humanitaire legers een radioactieve hypotheek op uitgestrekte gebieden in Servië, Kosovo en Irak.

In die zin is het beeld van een mogelijke grote catastrofe dus vals: de catastrofe zit al vervat in elk aspect van de nucleaire technologie.

De maatschappelijke gevolgen van kernenergie Zoals alle ‘onomkeerbare’ technologische ontwikkelingen ⁽⁴⁾ maakt nucleaire technologie een specifieke maatschappelijke onderdrukking mogelijk én noodzakelijk. De onomkeerbaarheid is niet alleen het gevolg van een blinde vlucht voorwaarts, maar organiseert ook een doordringende aanslag op alle mogelijkheden tot verandering in de richting van meer autonomie en vrijheid. De specialisten van de nucleaire technologie proberen het onmogelijk te maken om nog te dromen van een meer autonoom leven, dat bijvoorbeeld niet afhankelijk is van gecentraliseerde electriciteitsvoorziening. Het is in die zin dat je kan praten over “preventieve anti-opstandige technologieën” en “nucleaire verstelling van de menselijke geschiedenis”. ⁽⁵⁾

Daarnaast is de nucleaire technologie ook absoluut geen uitzondering op de rest van de industriële technologieën: allen zijn ze dragers van de ideologie van de technologische vooruitgang en het economisme. De industriële maatschappij onderwerpt iedereen aan de eisen van de economie, aan haar valse noden en aan haar propaganda. Ze vervangt de echte vrijheid door de grillen van de consument en doet het bewustzijn over het verschil tussen authentieke verlangens en de begeertes naar gadgets en koopwaren verloren gaan.

Nucleaire technologie veronderstelt bescherming tegen haar mogelijke catastrofes. Deze nood aan bescherming wordt en kan alleen maar ingevuld worden door de Staat, en vereist van de onderdanen een gehoorzame en gewillige houding. Wie ingaat tegen de Staat, zal uiteindelijk verantwoordelijk gesteld worden voor de nucleaire catastrofe. En zo probeert de Staat ons allen medeplichtig te maken aan de ecologische en sociale verwoesting door het industriële kapitalisme.

Verzet voor medebeheer

Vele ecologische stemmen hebben zich ondanks de ervaringen van de radicale anti-nucleaire strijd van de jaren 70 en 80 omgevormd tot dé verantwoordelijke burgers bij uitstek. Ze laten zich op sleeptouw nemen door de Staat die mischien hier en daar toegeeft dat nucleaire technologie toch niet alles is, maar ons wijsmaakt dat het een vrije keuze was die maatschappelijk gedragen moet worden. Nochtans zijn het de technische specialisten, het kapitalisme en de Staten die de kerncentrales hebben laten bouwen omwille van het geloof in absolute technische beheersing van de natuurfenomenen, omwille van de noden van het immer uitbreidende industriële kapitalisme, omwille

van geopolitieke strategieën rond oliereserves,... En als er iets is dat we categoriek moeten weigeren, dan is het wel de verantwoordelijkheid voor die keuzes.

Nu, een groot deel van de hedendaagse ecologisten, en in het bijzonder de groene partijen, hebben die verantwoordelijkheid wél aanvaard. Ze zijn voor de sluiting van kerncentrales, maar in hun geloof in de democratie schuiven ze aan tafel bij de nucleaire specialisten, de politiciërs en de kapitalisten om de ecologische catastrofe mee te beheren. Hun formele verzet tegen milieuvervuiling, tegen genetische manipulatie, tegen kernenergie werd en wordt door de Staat op een uiterst ingenieuze manier omgevormd tot medebeheer.

Naar een strijd tegen het nucleaire en haar wereld

Alleen maar vertrekken uit – in feite gemanipuleerde – argumenten tegen kernenergie omwille van een mogelijke catastrofe zal nooit volstaan. Nucleaire technologie vereist een stelselmatische militarisering van de maatschappij die de gehoorzamen onderwerpt aan de eisen van de economie. Daartegenover staat dat een samen-

Daar vind je het nucleaire...

Bij de architecten

die willen dat we een kerncentrale bewonderen zoals een kathedraal bewonderd wordt.

Bij de specialisten

van de risico’s die elke menselijke reactie tijdens de komende technologische catastrofes willen kanaliseren en neutraliseren.

Bij de katholieke of syndicalistische uitgeverijen

die blindelings het nucleaire verdedigen in naam van de heilige vooruitgang of de werkgelegenheid.

Bij de interimkantoren

die goedkope inschikkelijke arbeidskrachten leveren om in gevaarlijke installaties te werken.

Bij de wetenschappers

die met hun morele autoriteit borg staan voor elke etappe van de nucleaire cyclus.

Bij de instellingen

die opiniepeilingen organiseren en betaald worden om te manipuleren.

Bij de reclamefotografen

die het nucleaire roemen zoals ze eender welk ander onding loven.

Bij de journalisten

die koelbloedig liegen over de realiteit van het nucleaire.

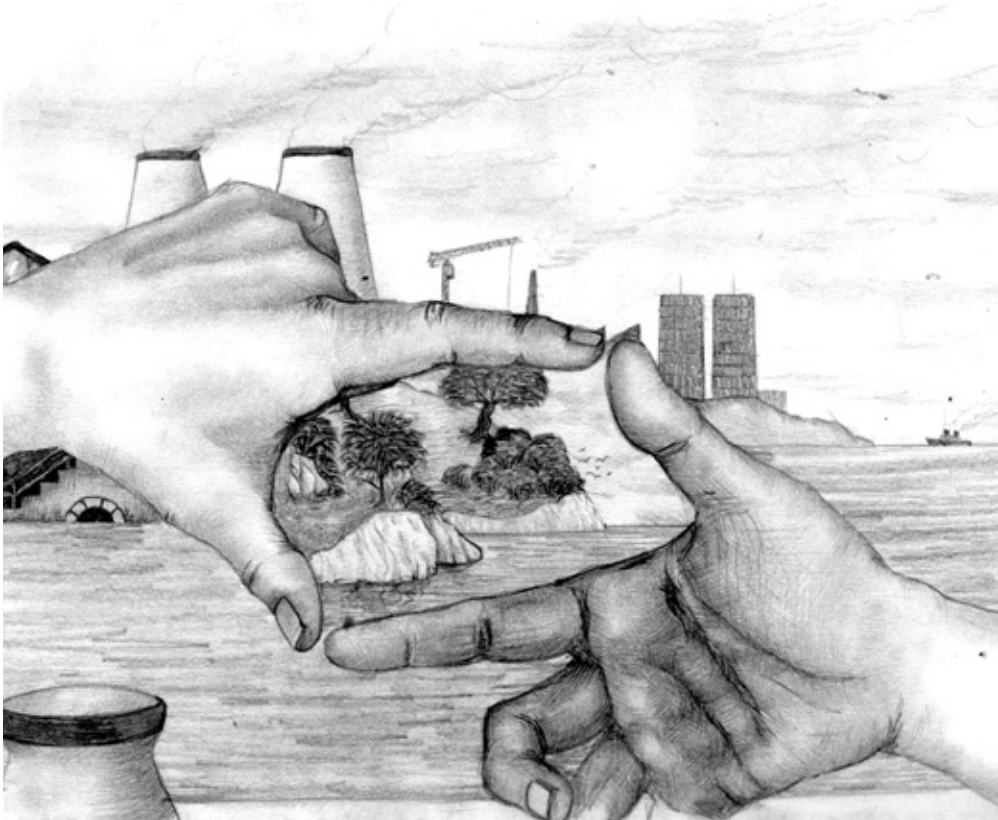
Bij de dokters

die zich ontpoppen tot beheerders van een stralingsdood.

Bij de verkozenen

die voor de nucleaire technocraten door de knieën gaan en die in onze naam beslissen over de radioactieve doses die we in stilte zouden moeten aanvaarden.

- Vertaald van een affiche die in augustus 1992 geplakt werd in Parijs; uit Du mensonge radioactif et de ses préposés, Association contre le nucléaire et son monde, maart 2004

leving pas vrij kan zijn als ze in staat is haar eigen noden te bepalen, los van kapitalistische overwegingen of technologisch fetisjisme. De huidige maatschappij is niet alleen maar bekritisceerbaar omwille van de gevaren en risico's die ze vrij spel geeft met bijvoorbeeld de toepassingen van nucleaire technologie, maar zeker ook omwille van de manier van leven die ze met dwang of door gehoorzaamheid oplegt. De angstaanjagende armoede van het leven, van het idee over geluk en van de menselijke rijkdom in de hedendaagse maatschappij maakt dat we zelfs indien er een magiër in een witte jas ons een risicoloze nucleaire technologie komt aanprijzen, wij tegen hem zouden blijven vechten.

Eén van de mogelijke aanvalshoeken tegen nucleaire technologie zou het diskrediteren van de technologische vooruitgang en haar wetenschappers kunnen zijn. Het aura van objectiviteit (en dus, volgens de heersende logica, van onkwetsbaarheid) moet besmeurd en gebroken worden. Zo zouden we alleszins al terug wat ruimte kunnen veroveren om echt na te denken over hoe we een eind maken aan de permanente catastrofe en de complete verarming van het leven.

(1) *De Verenigde Staten aarzelden in 1991 niet om een eerste proefopstelling van een kerncentrale in Irak plat te bombarderen. Een gebied van tientallen vierkante kilometers werd onherstelbaar radioactief. Daarnaast verspreidde zich een gifwolk van chemische (niet per se radioactieve) stoffen over een nog groter gebied.*

(2) *Enkele maanden geleden lekte het nieuwtje uit dat in een Zweedse kerncentrale een ramp op de schaal van Tsjernobyl maar net voorkomen was. Er bleek een probleem te zijn met het elektrische circuit van de koeling. Een interimwerker kwam op het idee dat het misschien wel eens gewoon de zekering zou zijn die niet meer werkte. Hij heeft toen het circuit overbrugd met een schroevendraaier waardoor de koeling terug op gang kwam.*

(3) *De atoomstaten hebben wel verschillende atombommen in open lucht of ondergronds tot ontploffing gebracht, zoals op de Guyana-eilanden (Frankrijk), in de Nevada-woestijn (Verenigde Staten) en in Tomsk (voormalige Sovjetunie) waar maar ineens geëxperimenteerd werd op de 50 000 inwoners van de stad.*

(4) *Technologische ontwikkelingen die de wereld zo ingrijpend veranderen dat een eventuele terugkeer niet meer mogelijk is: genetisch gemanipuleerde organismen, kernenergie,...*

(5) *Coordination contre le nucléaire, Texte de présentation, Parijs, juni 2005.*

Stel je maar tevreden met het tellen van de doden...

Terwijl met groot vertoon de verjaardagen van Hiroshima en Tsjernobyl gevierd worden, zet het nucleaire haar vlucht voorwaarts verder. Nog steeds overlijden jaarlijks duizenden mensen aan de gevolgen van deze laatste catastrofe, die miljoenen individuen in heel Europa besmet heeft. En toch conditioneren de internationale instanties en de Staten via de programma's Core en Ethos de bevolkingen om in dit besmette gebied te overleven. De leugen over de gevolgen van Tjernobyl wil vooral de bevolkingen doen aanvaarden dat de industriële catastrofes onvermijdbare en onafscheidelijke rampen van de moderne maatschappij zijn: een noodzakelijk en beheersbaar kwaad, de prijs die betaald moet worden voor de vooruitgang.

De herlancering van de electro-nucleaire uitbuiting mag dan geschift en dodelijk lijken, toch is het tegen deze realiteit dat we moeten opboksen. Uit misprijzen voor onoplosbare problemen (de vraagstukken van het nucleaire afval, de sterftecijfers, ontmanteling van de kerncentrales...) profiteren de huurlingen en kleine aandeelhouders van het nucleaire van de stijging van de energieprijzen om opnieuw in het zadel te kruipen. Wereldwijd gaat de ontwikkeling van burgerlijke nucleaire technologie verder: internationale programma's voor nieuwe kernreactoren van de vierde generatie, mondiaal beheer van radioactief afval en bestraalde bevolkingen,... En intussen ontwikkelen de militairen nieuwe miniatuurwapens die direct gebruikt worden in wat men vandaag minzaam 'preventieve oorlogen' noemt.

Of ze nu elektriciteit of wapens levert, het is vandaag duidelijk dat de nucleaire industrie nood heeft aan een gemilitariseerde samenleving, en bijdraagt tot haar fabricage. De nuclearisering van de wereld is een globaal technologisch controleproject: door haar gevaarlijkheid en de centralisatie van haar infrastructuur; door de structuren om de massa's te beheren; door de veiligheidscultuur die ze produceert, verkoopt en veralgemeent; door de manier van leven en afhankelijkheid die ze distilleert.

Door op het terrein van de energiekeuzes te blijven werden de ecologen ertoe verleid om medebeheerders te worden van onze bestraalde levens. Ze blijven altijd braaf zitten op de plaats die de Staat hen heeft toegekend. Vandaar de koehandel en de lobby-spelletjes: ontmanteling van de kerncentrales in 10 jaar, 12 en een half jaar, 18 jaar of 30 jaar... de tijd die nodig is om te sparen voor de aankoop van de tombe (in lood of in beton?). [...]

Het idee van een onmiddellijke ontmanteling is noch een hoger bod, noch een verzamelend ordewoord. Het is simpelweg de enige consequente positie. Ze impliceert een breuk met het kapitalisme en de Staten. Naast en tussen anderen willen wij daartoe bijdragen met onze analyses en concrete acties – hoe bescheiden die ook zijn.

*Coordination contre la société nucléaire
c/o CNT-AIT, BP 46, 91103 Corbeil Cedex*

“Alle gelegenheden zijn goed om afwijkende stemmen te laten weerklinken, door affiches, pamfletten, kranten, interventies, debatten,... We moeten proberen mensen te informeren en gevoelig te maken voor de actuele aspecten van het nucleaire. We moeten de ontelbare medeplichtigen stigmatiseren en in diskrediet brengen. We moeten de nieuwe retoriek die naargelang de smaak van de dag bijgesteld wordt doorprikken. Via tegenstrijdige wegen probeert deze propaganda om de hyper-gecentraliseerde en autoritaire nucleaire technologie te verenigen met de meer moderne vormen van sociale controle. Het symbool bij uitstek daarvan is het Internet, waarbij de onteigening zeker even reëel is, maar moeilijker herkenbaar is en verschoolen zit achter het 'netwerk' en de participatie.”

Coordination contre le nucléaire, Texte de présentation, Parijs, juni 2005.

De wapens van de kritiek

Teksten over geschiedenis, klassenstrijd, technologie en de mogelijkheid van subversie in donkere tijden — Miguel Amorós

Miguel Amorós is één van de overlevenden van een vorige generatie van sociale rebellen die niet nostalgisch terugblikkt naar die tijd dat “ik ook nog idealist was” en evenmin plaats heeft genomen op één of ander universiteits- of parlamentszitje of welke machtspositie dan ook in het systeem dat ze ooit verfoeiden en nu angstvallig verdedigen.

In de jaren zeventig droeg hij bij tot de vorming van verschillende anarchistische groepjes in Spanje en nam actief deel aan de revolutionaire autonome arbeidersrevoltes die de (schijnbare) overgang van de Franco-dictatuur naar de “democratie” begeleidden. Later werd hij redactielid van het tijdschrift “L'Encyclopédie des Nuisances” (1984-1992) dat conclusies wou trekken uit de nederlaag van die “tweede proletarische aanval op de kapitalistische maatschappij” (1968-1982) door het historische geheugen te versterken en een onafhankelijke kritische taal en praktijk levend te houden. In dezelfde geest heeft Amorós verschillende boeken vertaald, tientallen pamfletten en artikels geschreven, en neemt hij deel aan debatten en lezingen over maatschappelijke kwesties vandaag in sociale centra over heel Spanje.

Verscheidene van die pamfletten, artikels en lezingen werden gebundeld in *Las armas de la crítica* (2004) en *Golpes y contragolpes* (2005). Van zijn hand verschenen recent ook nog *La revolución traicionada. La verdadera historia de Balius y los Amigos de Durruti*” (2004) en *Durutti en el laberinto*” (2006).

De wapens van de kritiek. Teksten over geschiedenis, klassenstrijd, technologie en de mogelijkheid van subversie in donkere tijden bevat de vertaling van een twaalfstal artikels uit de hierboven vermelde bundels. Het zijn stuk voor stuk discussieteksten die aansluiten bij bestaande debatten en waarin Amorós niet zelden controversiële standpunten inneemt: over de Spaanse re-

volutie en de officiële geschiedschrijving; over de betekenis van de arbeid en de rol van de technologie; over de teloorgang van het klassenbewustzijn en de opkomst van de massamaatschappij en het nieuwe totalitarisme; over de antiglobaliseringsbeweging en de pseudo-oppositie; over het urbanisme en de woede in de voorsteden...

Noodzakelijke literatuur voor iedereen die geïnteresseerd is in de recente geschiedenis van revolutionaire strijd, zich wil wapenen in het debat en, vooral, een uitweg wil zoeken uit de huidige impasse van verwarring, geheugenverlies en richtingloosheid die zo kenmerkend zijn voor onze tijd. Het boek verschijnt binnen enkele weken.

“Om oplossingen te vinden moet men eerst vragen oproepen. De crisis van het revolutionaire denken zal enkel overwonnen kunnen worden onder de voorwaarden van de vrije discussie; in een crisissituatie zijn de ideologische verstarring en zijn belangrijkste gevolg, de theoretische leegte, de echte catastrofe. Men kan niet toelaten dat de vijand vrijuit spreekt wanneer hij gigantische krachten aan zijn kant heeft: het verlies van deze strijd, die van de ideeën, leidt tot de nederlaag van alle andere.

Het is noodzakelijk conclusies te trekken zowel uit de vaststelling dat het kapitalisme in staat is zijn eigen contradicties te overwinnen of zich er comfortabel in te installeren, als uit de evidente onbekwaamheid van de arbeiders om hun revolutie te maken, als uit de ontbinding van het proletariaat als sociale klasse. Dit alles impliceert de kapitalistische overstijging van het conflict, de verdwijning van de algemene crises, en derhalve de weerlegging van een veronderstelde objectieve historische noodzakelijkheid die ons onvermijdelijk zou leiden naar de finale strijd.” (Miguel Amorós)

Vireux vivra, Chooz sautera!

Over de strijd tegen de kerncentrale Chooz B 1979-1984

Eind jaren 70 barsten in de Ardennen, op de grens tussen Frankrijk en België, twee zware strijden los. De ene strijd richt zich tegen de bouw van een tweede kerncentrale in Chooz, de andere tegen de sluiting van de staalfabrieken in Vireux. Onderstaand artikel verhaalt over deze vrij onbekende episode. We gingen ons niet te buiten aan diepgaande analyses en interpretaties, en kozen ervoor de feiten voor zich te laten spreken.

Een eerste kerncentrale in Chooz

Tussen de rotsen en uitgestrekte bossen van het Ardennenmassief ligt het dorpje Chooz verschenen. Tot in het begin van de jaren 60 was Chooz een dorp met 600 à 700 inwoners die vooral leefden van landbouw. Sommigen werkten in de fabrieken van de omgeving, over het algemeen zware staalindustrie.

In 1958 wordt beslist om een kerncentrale te bouwen in Chooz. De bouw ervan begint in 1962. Hoewel de gevaren van kerncentrales nog relatief onbekend zijn protesteren vele inwoners van Chooz. De kerncentrale betekent het einde van de rust: een gigantische bouwwerf, boskap, vrachtwagens die maandenlang af en aan rijden,... In 1967 wordt de centrale in gebruik genomen, en al in 1968 komt het tot een ‘incident’ waardoor de kerncentrale twee jaar moet worden stilgelegd. De hele kwestie wordt stilgehouden, het radioactieve koelwater wordt in de Maas gedumpt. Pas in 1991, na ontelbare pannes en technische mankementen wordt de centrale gesloten.

Vanaf de jaren 70 wordt een schrikwekkende stijging vastgesteld van het aantal mensen dat met kanker, leukemie en schildklieraandoeningen kampt: in 1974 organiseert een anti-nucleaire groep uit Sedan vergaderingen en samenkomsten in Chooz en de omliggende dorpen. De samenkomsten worden verstoord door ingenieurs en kaders van de Franse elektriciteitsmaatschappij EDF (Electricité de France), die de kerncentrale in Chooz beheert. In 1977 beginnen de eerste geruchten de ronde te doen over de bouw van een tweede kerncentrale in Chooz...

Golf van verzet tegen kerncentrales in Europa

In 1973 barst de oliecrisis los. De olieproducerende landen schroeven hun productie terug om de prijzen de hoogte in te jagen. De Europese landen voelen de grond onder hun voeten wegzakken. Het kapitalisme begint zich in de naschokken van mei 68 te herstructureren, en daarbij horen ook zware infrastructuurwerken zoals de bouw van tientallen kerncentrales. De tegenstanders worden de mond gesnoerd met

het onvermijdelijke: “nucleaire energie of de kaars”.

Desondanks rebelleren velen tegen de bouw van kerncentrales. In Leimoniz (zuidelijk Baskenland), Plogoff (Bretagne), Kalkar (West-Duitsland), Malville en op vele andere plaatsen komt het tot zware conflicten. De strijd tegen de kerncentrales ging hand in hand met andere sociale strijden tegen projecten van Staat of Kapitaal: grote dammen (Naussac), uitbreiding van militaire basissen (Larzac),... De nieuwe invalshoeken van deze strijden zijn onmiskenbaar. De strijd breekt los uit het verstikkende kader van het werkplaats-denken en begint beetje bij beetje de economie en haar zogenaamde rationaliteit in vraag te stellen. De confrontaties spelen zich rechtstreeks af tegen de infrastructuur die het kapitalisme mogelijk maken (industrialisering, nucleaire energie, ontginning van nieuwe gebieden,...). Het is binnen die context dat de strijd tegen de tweede kerncentrale in Chooz zich gaat ontwikkelen.

De strijd begint...

De technocraten in Parijs beslissen begin 1978 dat er een tweede kerncentrale in Chooz zal gebouwd worden: Chooz B. Onmiddellijk begint het verzet in Chooz en omgeving zich te organiseren. Overal worden kleine anti-nucleaire comités en groepen opgericht. Al vanaf het begin worden de statelijke en lokale grenzen overschreden: ook in Sedan, Reims, de Belgische Ardennen,... worden actiecomités opgericht.

Begin 1979 gijzelt een groep vrouwen de pro-nucleaire burgemeester van Chooz om de directeur van Chooz A te verplichten uitleg te verschaffen over de mogelijke gevaren. Tegelijkertijd vindt in Reims een eerste anti-nucleaire betoging plaats waar veel calcéens (inwoners van Chooz) aan deelnemen, de ruiten van het kantoor van EDF worden ingesmeten.

In juni 1979 wordt de eerste anti-nucleaire kermis in Chooz gehouden. De vergaderingen en samenkomsten vermenigvuldigen zich. Er worden duizenden pamfletten uitgedeeld, overal verschijnen graffiti’s en slogans. De agitatie beperkt zich niet tot Chooz en omgeving, maar strekt zich uit tot de hele Maasvallei. Er worden prospectiemachines op de site gesaboteerd, het Front de Libération Ardennais eist de sabotages op.

6 mei 1980. De flikken vallen Chooz binnen. Om het project te kunnen uitvoeren, moet er legaal gezien een inkijsdossier liggen op het gemeentehuis. Tot dan toe had de overwegend anti-nucleaire gemeenteraad dat geweigerd. De flikken ketenen het dossier vast aan een tafel van het gemeentehuis. Enkele uren later vallen de calcéens het gemeentehuis aan, jagen de flik-

ken weg en gooien het dossier in de Maas. De volgende dagen stijgt de spanning. Er breken rellen uit tegen de militaire bezetting van Chooz en omgeving. 6 weken lang wordt er elke dag gevochten tegen de flikken die een nieuw exemplaar van het beruchte dossier naar het gemeentehuis dagelijks weer brengen en het ’s avonds weer in veiligheid brengen.

Op 17 juni 1980, de laatste dag van het openbare onderzoek komt het tot de zwaarste rellen tot dan toe. De flikken organiseren semi-militaire konvooien om het dossier naar het gemeentehuis te brengen, maar stoten op barricades op de toegangswegen. De eerste barricade passeren ze zonder veel problemen, maar de twee volgende (brandende banden, metaalsperen die in de asfalt verankerd zitten, omgezaagde bomen,...) veroorzaken zware vertragingen. In Chooz zelf komt het opnieuw tot erg gewelddadige confrontaties. Er moeten ontmijningssteams komen om een namaakbom aan het gemeentehuis weg te halen. Bij het vertrek van de flikken zingen de betogers “Ce n’est qu’un au revoir”. Die dag hadden meer dan 2000 flikken het kleine dorpje bezet...

Heropflakking van de strijd in de herfst van 1980

In juli 1980 vindt een groot anti-nucleair feest plaats dat de propaganda van EDF en de prefect (vertegenwoordiger van de Staat, aangesteld door de president op het niveau van regio en departement) countert. In de herfst van 1980 worden in de hele Maasvallei debatten en info-avonden georganiseerd, uiteindelijk ziet ook het Front Commun het licht, dat alle organisaties die zich verzetten tegen de nieuwe kerncentrale verenigt. Op het bouwterrein zelf worden de landmeters aangevallen door calcéens. Er worden documenten en meetresultaten onttrokken. In maart 1981 flakkert de strijd helemaal terug op. Vanuit Chooz vertrekt een betoging om de Belgisch-Franse grensovergang in Givet te blokkeren. Op de terugweg wordt een camionet van een commerciële radio ingepikt, en heel de stad Givet krijgt het verhaal van de anti-nucleaire strijd te horen. ’s Namiddags blijkt de telefoonkabel die het SENA (nucleair agentschap van Chooz A) verbindt op verschillende plaatsen te zijn doorgesneden.

Een tweede ‘onderzoek van openbaar nut’

Van 1 tot 17 april 1981 vindt een tweede openbaar onderzoek plaats dat de noodzakelijke ont-eigeningen voor de bouw van de kerncentrale moet bestuderen. De eerste dagen is het kalm, maar op zaterdag barst de hel los. Er worden voor het eerst molotovcocktails gesmeten. Drie kameraden uit Lille worden gearresteerd en overgeplaatst naar het commissariaat in Char-

leville-Mézières.

De week daarop wordt een onderzoeksdossier dat onttrokken werd uit het gemeentehuis van Givet publiekelijk verbrand op het marktplein in Chooz. Dit is voor de aanwezige anti-oproerpolitie het sein voor de aanval. Het komt tot zware confrontaties, in Chooz kan je amper ademen van het traan- en chloorgas. De flikken trekken zich terug, de betogers stappen in bussen en vertrekken richting Charleville. Ze betogen voor het commissariaat en eisen de vrijlating van drie gearresteerde kameraden. Er sneuvelen wat ruiten en er wordt een molotovcocktail gesmeten in het lokaal van EDF. Uiteindelijk worden de drie vrijgelaten, maar er worden wel aanklachten tegen hen geformuleerd.

Op de laatste dag van het tweede onderzoek komt het tot rellen aan de hekken van de kerncentrale Chooz A. De inkomhal wordt verwoest en er worden dossiers gestolen. Een beginnende brand verwoest een ander kantoor van de kerncentrale.

Presidentsverkiezingen

De presidentsverkiezingen van mei 1981 komen dichterbij. De kandidaat Mitterand (Parti Socialiste) schrijft in een brief aan het anti-nucleaire comité van Chooz dat “er geen kerncentrale zal gebouwd worden tegen de wil van de bevolking in.” Mitterand wordt verkozen. Door het harde verzet en strijd werd het bouwproject van de centrale in Plogoff afgezegd, andere nucleaire projecten in Frankrijk worden tijdelijk bevroren.

De betogingen en acties blijven doorgaan: verschillende kantoren van EDF worden aangevallen, kantoren van kranten die ranzige pro-nucleaire propaganda verspreiden worden bezet, smerige journalisten worden in elkaar geslagen.

EDF en de Algemene Nucleaire Raad lanceren opnieuw het voorstel voor de bouw van Chooz B. Na een ‘democratische’ consultatie van de gemeenteraden in de omgeving van Chooz, wordt beslist dat Chooz B zal gebouwd worden. Als antwoord worden twee wagens van EDF in brand gestoken. Op 30 november wordt het gemeentehuis van Givet bezet en wordt geprobeerd de pyloon van een hoogspanningslijn te saboteren.

Gepaaid door de socialistische verkozenen dreigt de strijd af te glijden naar legalisme. Er wordt een Frans-Belgisch Front d’Action Anti-nucleaire opgericht om de verschillende acties over de grenzen heen te coördineren. Dit Front d’Action zal doorheen de hele strijd in de semi-clandestiniteit blijven.

De laatste zaterdagen van de maand

Het Front d’Action organiseert op 12 december 1981 haar eerste betoging. De betoging vertrekt vanuit Givet, langs Chooz naar de centrale Chooz A. Onderweg komt het in de bossen en velden tot zware confrontaties met de flikken. De betogers trekken zich terug naar Chooz. Ze worden achterna gezeten door de flikken, maar verwelkomd met brandende barricades en molotovcocktails. Op de juiste momenten wordt de straatverlichting uitgeschakeld... Uiteindelijk moeten de flikken zich terugtrekken uit Chooz. Het Front d’Action beslist de volgende dag tot een maandelijks betoging: elke laatste zaterdag van de maand.

Op 4 januari 1982 wordt het lokaal van de Parti Socialiste in Charleville aangevallen met molotovcocktails.

De laatste zaterdag van januari 1982 wordt er opnieuw betoogd. De betogers rukken op naar het terrein waar Chooz B gebouwd zal worden. Onderweg worden verschillende machines en werktuigen gesaboteerd. Een jongen wordt geïsoleerd door de flikken en in elkaar geslagen. De betogers werpen op verschillende plaatsen barricades op om het konvooi dat de gevangene transporteert tegen te houden, wat mislukt. Enkele uren later wordt de jongen in Givet vrijgelaten.

Ondertussen draagt het comité van Chooz een anti-nucleaire kandidaat voor de kantonale verkiezingen van maart 1982 voor.

Brutale repressie in Fumay

De laatste zaterdag van februari 1982 is Chooz volledig ingepalmd en bezet door de flikken: 1200 robocops, twee tanks, 4 helicopters,... Tegenover deze machtsontplooiing beslissen de betogers per auto naar Fumay te gaan. Daar verzamelen ze aan de kazerne van de PSIG (Peloton de Surveillance et d’Intervention), die daar geïnstalleerd is omwille van de kerncentrale. Er worden stenen en molotovcocktails naar de kazerne gesmeten.

Al gauw komt een indrukwekkend politiekonvooi aan. Fumay wordt afgegrensd. De hele nacht lang worden betogers opgejaagd, in elkaar geslagen. Het haar van gearresteerden wordt afgeschoren, de auto’s van de betogers worden systematisch beschadigd. Het bilan is zwaar: naast de tientallen gewonde betogers, moeten zes personen wekenlang gehospitaliseerd worden. Eén iemand verliest zijn benen.

De volgende dag worden twee bekende anti-nucleairen uit Chooz gearresteerd en opgesloten in de gevangenis. Het Front Commun, het comité van Chooz en andere groepen organiseren een persconferentie tegen de brutale repressie. De politieprefect verklaart: “Ik ben liever verantwoordelijk voor een té veel dan voor een té weinig.”

Staalarbeiders vervoegen de strijd

Aan het einde van de jaren ‘70 begon in Frankrijk de herstructurering van de staalindustrie. De plannen van het patronaat worden beantwoord met zware rellen en harde strijd (Denain, Longwy, Sedan,...). Pas begin jaren ‘80 komt de herstructurering ook naar de Pointe (regio ingesloten door de Maas), in het bijzonder de SASC-fabriek in Vireux (deel van het genationaliseerde Usinor).

De fabrieken in Vireux worden onmiddellijk bezet. Usinor en de Staat stellen reclasseringen voor, ondermeer tewerkstelling op de bouwwerf van de kerncentrale Chooz B of ver weg naar Dunkerque (terwijl vele jaren daarvoor al vanuit de Lorraine gereclasserd waren naar Vireux).

Tijdens de kantonale verkiezingen van 1982 stelen gemaskerde arbeiders in commando-stijl vier stembussen. Er wordt smeerolie in de bussen gekapt en ze worden achtergelaten voor de poorten van de kerncentrale Chooz A. Deze actie betekent het begin van de convergentie van de strijd tegen de kerncentrale en de sociale strijd van de staalarbeiders; het was een teken van de weigering van de reclassering naar Chooz. Binnen de stakende arbeiders bestond er ook een clandestiene informele groep anti-nucleairen...

Eind maart 1982 vertrekt de maandelijks zaterdagbetoging vanuit Vireux naar Chooz. Onderweg stoot de betoging op serieuze barrages van de flikken. Hoewel de flikken enkele kilometers moeten terugtrekken, blijkt het toch onmogelijk om Chooz te bereiken. De betoging keert terug naar Vireux, waar de staalarbeiders de brug over de Viroin vakkundig gebarricadeerd hebben met stalen balken. Tijdens de nacht gaan staalarbeiders en anti-nucleairen samen het gevecht aan tegen het terugkerende politiekonvooi (tanks, relwagens, camions,...). Blijkt dat de bezette fabriek in Vireux omgevormd was tot een opstandige wapenfabriek: de staalarbeiders gebruiken zelfgemaakte bazooka’s, speciale metaallegeringen voor de barricades en katapulten,... Uiteindelijk geraakt het zwaar gehavende konvooi er nog door.

In april nemen militanten van de intersyndicale van Vireux deel aan de vergaderingen van de anti-nucleaire comités. De communistische vakbond CGT blinkt uit door haar afwezigheid en verklaart zich pro-nucleair, in de beste traditie van de liefde tussen stalinisten en “vooruitgang”.

Ook al zijn er vele tegenstellingen – staalarbeiders van de intersyndicale zijn niet allemaal gekant tegen kernenergie en anti-nucleairen zijn niet allemaal te vinden voor het behoud van de staalnijverheid in Vireux – vinden de twee strijden elkaar op een duurzame manier in solidariteit, vastberadenheid en op praktisch gebied.

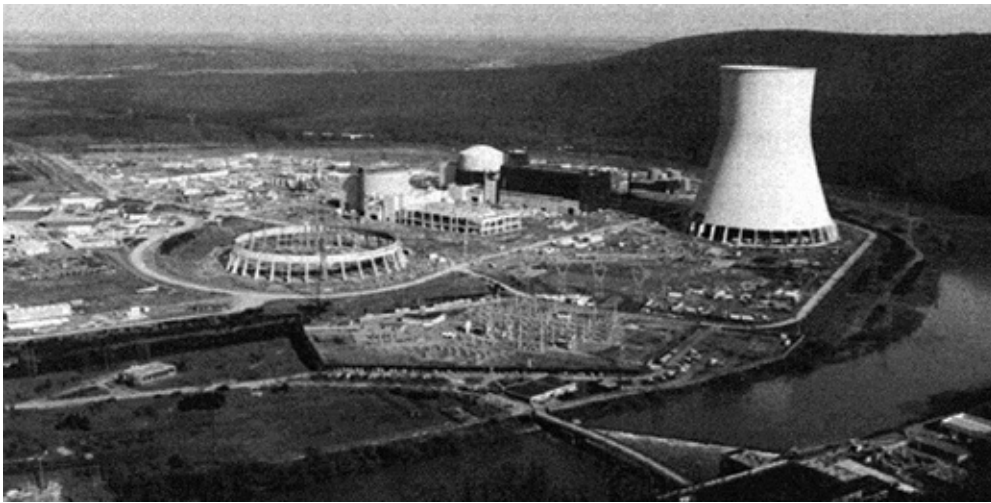
Vireux Vivra, Chooz Sautera

In april 1982 worden de zaterdagbetogingen verboden. Ze blijven nochtans doorgaan. In mei wordt er wekenlang hard gevochten in Vireux. De barricades op de toegangswegen leggen de hele Pointe lam.

Al bij de eerste berichten over de sluiting van de fabriek organiseert de groep Vireux Vivra zich, die zich voorstelt als een clandestiene autonome groep die kritisch staat tegenover de vakbonden en haar strijdmethodes. Vireux Vivra realiseert in mei 1982 en later verschillende aanslagen tegen materiële structuren: ze blazen het werkloosheidskantoor in Fumay op, ze dynamiteren een elektriciteitspyloon in Foisches, ze kappen bomen langs de Maas om die de dam beschadigen, de garages van EDF in Revin worden in brand gestoken, en drie steunzenders van Franse televisiedistributie TDF in Vireux, Revin en Givet worden gesaboteerd.

In mei komen duizenden mensen samen in Chooz tijdens een anti-nucleair feest. De staalarbeiders vermenigvuldigen hun acties. In juni verwoesten ze de inkomhal van Chooz A. Wanneer de werken aan de kerncentrale Chooz B eind juni beginnen, wordt een kabelmachine in brand gestoken. De sabotage wordt telefonisch opgeëist door “één van de 64%”, verwijzend naar het referendum over de bouw van de kerncentrale in 1979.

Op 26 juni 1982 vindt een gezamenlijke betoging van de intersyndicale en het Front Commun plaats. De betoging wordt aangevallen door de flikken, de betogers trekken zich terug in de fabrieksgebouwen. Een zware treinwagon voor staaltransport wordt over de weg gereden, waardoor de tanks niet meer kunnen bewegen.

In Vireux scheert de strijd hoge toppen. Er worden kaderleden gegijzeld, de secretaris-generaal van de prefectuur wordt gegijzeld en de aanslagen van Vireux Vivra blijven voortgaan. Op 12 juli 1982 steken de staalarbeiders het kasteel van Buchère in brand. Deze patronale woonst werd door de bazen van SASC kort daarvoor geëvacueerd omwille van de escalatie van de strijd. Het kasteel brandt volledig plat, tot op de muren van Parijs zal deze daad gevierd worden.

C’est la canaille... Eh bien, j’en suis!

De zaterdagbetoging in Vireux gaat door. Chooz is omwille van de positionele machtsontplooiing compleet onbereikbaar. De gewelddadigheid van de confrontaties blijft groeien: politiekonvoien worden aangevallen, barricades blokkeren het verkeer,...

Op een gegeven moment moet een politiekonvooi stoppen voor een barricade. Het konvooi is in een valstrik gelopen en wordt van alle kanten aangevallen. Vanop de speelplaats van een schooltje smijten staalarbeiders intacte traan-gasgranaten terwijl tegelijkertijd de straatverlichting wordt onderbroken. De paniek slaat toe bij de flikken. Uiteindelijk wordt het konvooi nog langs achter aangevallen met molotovcocktails en zelfgemaakte bazooka’s. Pas na een uur geraten de gehavende flikken weg uit de valstrik.

De werken aan de kerncentrale breiden uit. Een gevoel van verslagenheid verspreidt zich door de rangen van de inwoners van de Pointe. Daarnaast blijkt ook het toeristische effect (van overal komen mensen rellen) van de zaterdagbetogingen de strijd eerder te verzwakken dan te versterken...

De directe acties blijven echter doorgaan. Vireux Vivra valt een konvooi met een speciale kraan voor de werf aan: de vrachtwagen en de kraan gaan in vlammen op. De honderden meters lange voorlopige omheining om de bouw wordt op één nacht tijd volledig afgebroken. Een nivelleermachine van het bedrijf Urano (betrokken bij de bouw van de kerncentrale) wordt in Villers-le-Tourneau verwoest door een artisanale brandbom; een tweede bom bij een andere nivelleermachine gaat niet af (opgeëist door de groep *Vireux Vivra ou Chooz II sautera*).

Er worden nieuwe instrumenten voor zowel de anti-nucleaire strijd als de strijd van de staalarbeiders gevonden: op 30 oktober 1982 begint ‘Radio la Pointe’ uit te zenden en verschijnt de krant ‘La Pointe – mensuel issu de la résistance des Ardennais de la Pointe’. Een paar maand later plaatst de politie in de hele Pointe stoorzenders om de radio-uitzendingen tegen te gaan.

Een sociaal akkoord voor Vireux

In maart 1983 sluit de intersyndicale een sociaal akkoord af met de directie. Nochtans zal dat het verzet niet beëindigen. Een jaar later worden de flikken vanuit de bezette fabrieksgebouwen aangevallen wanneer ze barricades willen rui-

men; voor de tweede maal schieten agenten met scherp. Op 28 februari 1984 bezet de intersyndicale de werkloosheidskantoren in Fumay en Givet; op 31 maart wordt beslist tot de definitieve sluiting van de fabriek.

Overall in de Pointe en vooral in Vireux zelf worden barricades opgericht. De streek en het stadje worden volledig gemilitariseerd. In mei ordt een directielid gegijzeld en z’n bureau wordt dichtgemetseld.

Op 18 september wordt het politiekantoor van Vireux ’s nachts aangevallen met molotovcocktails; terwijl in de hele stad de barricades opnieuw versterkt worden. Op 1 oktober 1984 herstelt de democratie zich; en wordt het werk terug hervat.

De strijd tegen Chooz II zakt in

Vanaf 1983 zakt de anti-nucleaire strijd in elkaar. De anti-nucleaire betogingen trekken nog maar weinig mensen en de banden met de staalarbeiders brokkelen af nadat er een sociaal akkoord afgesloten wordt. In december 1983 worden nog vijf voertuigen van EDF in Rehtel in brand gestoken. Ondertussen koopt EDF massaal huizen op in Chooz. In augustus 1984 ontbindt het comité van Chooz zichzelf.

“De bouw van de twee nieuwe reactoren, Chooz-B1 en Chooz-B2 wordt versneld. De voortgang van de werken brengt verslagenheid bij de anti-nucleairen tewegg. De bitterheid van de enen en de schaamteloosheid van de anderen maken de menselijke relaties in het dorp soms ondraaglijk. Het dorp is het toneel van blijvende ruzies. Sommigen ontwijken elkaar, anderen spreken niet meer met elkaar. Nog anderen sluiten zich in zichzelf op...

De oude centrale werd stilgelegd in 1991. En waar ging het radioactieve afvalwater naartoe? De nucleaire democratie functioneert op en top. EDF krijgt de steun van de pers en de lokale politici, betoverd door de fabuleuze hoogstandjes en de complete beheersing (!) van de Franse nucleaire technologie. Geen enkele zin voor kritiek, geen enkele twijfel kan dit serene vertrouwen doen wankelen. Het regent subsidies in de gemeentes van het district Chooz. De burgemeester van Chooz verklaarde trots dat ze alle voetpaden van het dorp met marmer zou kunnen laten aanleggen. Het dorp zal volledig ‘genumeriseerd’ worden. Jongerenclubs rusten zich uit met computers en nemen een internet-aansluiting. Je moet de geesten zien bezig te houden...”

- *La Question Sociale, Un récit de lutte de Chooz, Ardennes, mei 1998.*

Deze uitgeschreven kroniek werd gebaseerd op de brochure Un récit de lutte de Chooz, La Question Sociale, Ardennes, mai 1998 (BP 66, 08120 Bogny sur Meuse, Frankrijk) en op de audio-montage Ça coûtera cher de nous foutre en l’air, 2005-2006 die je kan vinden op <http://internetdown.org> of via het emailadres lames-de-sons@no-log.org

16/12 ZWIJNAARDE - Een pompinstallatie van Aquafin wordt gesaboteerd.

22/12 FRANKRIJK - In Parijs worden de kantoren van PS en UMP aangevallen. De inboedels worden grondig verwoest en er worden slogans achtergelaten die oproepen om niet te gaan stemmen etc.

23/12 GENT - Aan de werf van het Sint-Pieterstation worden tot tweemaal toe installaties van Aquafin, die de afvoering van het afvalwater van de werf verzekeren, gesaboteerd. Eerst werden de afwateringen doorgesneden waardoor de bouwput onderliep, de volgende dag werd ook de snelkoppelingen aan de pompdarmen gesaboteerd.

25/12 DUITSLAND - In Hamburg wordt de wagen van staats-secretaris van financiën Thomas Mirow voor zijn woning in brand gestoken. Ook het huis wordt beschadigd door de hitte van de vlammen en blauwe verfbommen.

27/12 DUITSLAND - In Heiligendam wordt het Kempinski-hotel (waar de gasten van de G8-top zullen logeren) bekogeld met rode en zwarte verfbommen.

29/12 BELGIË - In Antwerpen worden twaalf bankautomaten gesaboteerd.

31/12 DUITSLAND - Antikapitalistische betoging in Mannheim. Een bank en een politiekantoor worden verwoest.

1/01 FRANKRIJK - Er worden zo’n driehonderd auto’s in brand gestoken.

2/01 FRANKRIJK - In Dijon gaan op 48u tijd twee secundaire scholen in vlammen op.

2/01 BELGIË - In Antwerpen worden alle ramen van het VLD-kantoor ingeslagen.

2/01 NEDERLAND - In Rotterdam blokkeren activisten van de actiegroep ‘Stop Deportaties’ opnieuw de ingang tot de werf van de drijvende asielkampen.

3/01 DUITSLAND - In Berlijn worden alle ramen van de Adidas-winkel ingeslagen.

4/01 BELGIË - In Diest wordt ingebroken in het lokaal van het Rode Kruis. Er worden serieuze vernielingen aangericht.

4/01 LA LOUVIÈRE - Een school wordt in brand gestoken, de gebouwen worden volledig verwoest.

4/01 FRANKRIJK - In Vernon raken twee flikken zwaargewond. Toen ze een identiteitscontrole wilden uitvoeren, werden ze door een groepje jongeren met stenen aangevallen. Nog twee andere flikken raakten lichtgewond.

4/01 FRANKRIJK - Een gevangene ontsnapt uit de gevangenis van Cahors.

5/01 ZOTTEGEM - Een viswinkel en de bestelwagen van een vleesbedrijf worden beklad met slogans. De kosten lopen op tot 3000 euro...

5/01 BRUSSEL - Een school in Ukkel krijgt nachtelijk bezoek van vandalen.

6/01 BRUSSEL - In Woluwe wordt een school aangepakt door vandalen. De politie pakt nadien drie verdachten op.

6/01 DUITSLAND - In Berlijn wordt een molotovcocktail gesmeten in een Mc Donaldsrestaurant. Er wordt een omcirkelde A achtergelaten.

9/01 BRUSSEL - In de gemeente Molenbeek worden twee elfjarigen gepakt op verdenking van het in brand steken van speeltuigen. De nieuwe speeltuigen op de pleintjes passen in het kader van de herwaardering van de wijk. In januari alleen al werden op vier pleintjes brand gesticht, telkens werden structuren van de overheid/gemeente gevisieerd.

11/01 DUITSLAND - Metalen haken verbinden de stroomkabels en de sporen met elkaar en veroorzaken zo kortsluiting op het traject van de nucleaire Castor-transporten.

11/01 ANTWERPEN - In Borgerhout wordt het advocatenkantoor van Marijke Dillen (prominent Vlaams-Belang) aangevallen door vier gemaskerden. De vrouw van haar vennoot wordt een tijdje gegijzeld. Na een korte schermutseling met de vennoot zelf, raken de gemaskerden veilig weg. Marijke Dillen woont zelf in Schilde en staat momenteel onder politiebescherming.

12/01 GRIEKENLAND - De Amerikaanse Ambassade in Athene wordt aangevallen door de groep Revolutionaire Strijd. De politie beweert dat er een raket is afgevuurd. De schade is beperkt. Op dezelfde dag vond de laatste zitting plaats tegen de November 17-beweging, een radicaal-linkse groep die jarenlang diplomatieke, statelijke en kapitalistische instellingen heeft aangevallen.

15/01 MERKSPLAS - ‘s Morgens beslissen de cipiers van de gevangenis van Merksplas over te schakelen op zondagsregime als protest tegen de aantijgingen en aanklachten van enkele gevangenen. De cipiers vluchtten rond de middag de gevangenis uit, omdat er rellen zijn uitgebroken. Enkele uren lang nemen de gevangenen de gevangenis over en richten zware vernielingen. Twee paviljoenen en de keuken worden in brand gestoken. De federale politie controleert de gevangenis pas terug rond 22.30u, na confrontaties met gevangenen die zich verdedigen met metalen staven en stenen. Eén agent raakt zwaargewond. Nog diezelfde nacht worden tientallen gevangenen gekidnapten en overgeplaatst naar de gevangenis van Turnhout en Wortel. Minstens twintig anderen belanden in isolatie. De schade aan de gevangenis wordt op z’n minst op 100.000 euro geschat.

15/01 DUITSLAND - In Oranienburg steken militante gruppe twee politiewagens in brand.

“Vuurvliegjes kan je zien omdat ze ‘s nachts vliegen. Anarchisten geven licht in de ogen van de repressie omdat de maatschappij zo grijs als de pacificatie is. Het probleem is niet het vuurvliegje, maar wel de nacht.”

Dans le marécage: Limites et perspectives de la répression anti-anarchiste, La Conjuraton des Ego, juni 2000

16/01 ANTWERPEN - De ramen van het Justitiehuis worden ingeslagen en het opschrift Ici Merksplas wordt achtergelaten. Door de kapotte ruiten wordt een stinkbom naar binnen gesmeten. Daarnaast moet ook één winkeletalage verder in de straat eraan geloven.

16/01 GENT - Het Partizanenkorps vernielt de lichtreclame aan het Vlaams Belang-kantoor in Gent en smijt een lading verf tegen hun gevel.

16/01 INGELMUNSTER - De omheining van een gloednieuwe kippenren wordt kapotgeslagen, de ramen van de Aldi-winkel een beetje verderop sneuvelen.

17/01 MOL - Actievoerders protesteren ‘s nachts tegen de aankomst van nieuw verglaasd nucleair afval met spandoeken en fakels. In Mol is er een opslagplaats voor radioactief afval.

17/01 KORTRIJK - De bouw van het nieuwe winkelcentrum loopt vertraging op. Niet alleen door de bureaucratische molen, maar volgens de politie ook door herhaaldelijk vandalisme op de werven en in de leeglopende omliggende straten.

18/01 ANTWERPEN - In Deurne wordt het Districtshuis ontrend en uitgekamd omwille van een bommelding.

19/01 ANTWERPEN - In Berchem sneuvelen de ramen van de Werkwinkel (VDAB) en wordt het opschrift = prison achtergelaten.

19/01 LUIK - Het lokaal van een golfclub wordt in brand gestoken. De auto die er geparkeerd stond brandt eveneens uit.

19/01 LUBBEEK - Het bedrijf Argentia, dat fotomateriaal recycleert, brandt volledig uit. Het parket vermoedt opzettelijke brandstichting, misschien om een diefstal te camoufleren.

20/01 LUIK - In de wijk Droixhe vallen jongeren een bus aan. Ze bekogelen het voertuig met stenen. Enkel worden nadien opgepakt door de Luikse politie.

20/01 ANTWERPEN - Op klaarlichte dag dringt een man een politiekantoor in Antwerpen binnen, gewapend met een betonblok. Hij smijt die betonblok op een aanwezige agent, die zwaargewond geraakt. De man wordt evenwel gearresteerd.

20/01 NEVELE - De grootste duiventil van het land (die net af is, maar nog niet in gebruikt) wordt zwaar beschadigd door nachtelijke bezoekers. Demster NV dat de til bouwde, vertelde dat het al de tweede keer was.

21/01 FRANKRIJK - In Lille wordt een bijeenkomst tegen de komst van Alliot (Front National) aangevallen door de politie. Twee mensen worden gearresteerd.

22/01 HERDERSEM - Nachtelijke bezoekers forceren de deur van een kapel en steken die in brand. De schade is beperkt.

22/01 BRUSSEL - Twee voertuigen van de politie worden aangepakt: de ruiten worden ingesmeten en de nummerplaten gestolen. Enkele uren later pakt de politie een verdachte op, die de agenten aanvalt. Hij wordt nadien terug vrijgelaten.

23/01 VOTTEM - Aan het gesloten centrum houden een tiental individuen een bijeenkomst om hun opgesloten vriend te ondersteunen, voor de vernietiging van alle asielkampen en tegen alle deportaties.

24/01 DEINZE - Het post- en BTW-kantoor worden licht beschadigd door vandalen. In het nabije Dorp worden een aantal ruiten van de school ingesmeten.

24/01 LUIK - Het station Luik-Guillemens en omliggende cafés worden ontruimd omwille van een bommelding.

25/01 LEUVEN - De ruiten van het Justitiehuis worden ingesmeten.

26/01 DUITSLAND - In Hamburg branden revolutionaire antimilitaristische activisten de Mercedes van een topmanager van het wapenbedrijf Blohm & Voss Maritime Systems plat. Op het huis van een andere topmanager worden verfbommen gesmeten.

28/01 CHARLEROI - De politie schiet met meerdere kogels Henaday Numeri (23 jaar) dood. Henaday bestuurde een gestolen auto. Zijn passagier raakte gewond.

29/01 NEDERLAND - In Groningen worden de ramen van het Deens Consulaat ingesmeten en slogans in solidariteit met het ontrendde Ungdomshuset in Denemarken achtergelaten.

30/01 CHARLEROI - Het politiekantoor van de centrale wijk van Marchienne-au-Pont wordt in brand gestoken met molotovcocktails.

30/01 TURNHOUT - Een spiksplinternieuwe dubbeldekkertrein wordt volgespoten met graffiti. De laatste tijd krijgen meerdere treinen in de omgeving van Mechelen en Turnhout een fijner kleurtje. De NMBS spreekt van vandalisme en sabotage.

31/01 CHARLEROI - Er worden molotovcocktails tegen vier politiecommissariaten gesmeten. De aanvallen vinden klaarblijkelijk gecoördineerd plaats op nog geen half uur tijd. Bij één van de politiecommissariaten is het het zijgebouw waar de Dienst voor Gezin

en Kinderen gehuisvest is dat opgaat in vlammen. Daarnaast worden in dezelfde wijken een tiental auto’s in brand gestoken.

31/01 LEUVEN - De opvallende façade en het logo van een KBC-bankgebouw wordt besmeurd met graffiti’s als Weg ermee en enkele lampen op het domein worden beschadigd.

31/01 ZAVENTEM - In het centrum worden drie personenwagens en een vrachtwagen in brand gestoken. De vier voertuigen branden volledig uit.

4/02 DENDERMONDE - In Baasrode worden op zeven plaatsen de beschermkasten van Telenet-distributie verwijderd, waardoor de onbeschermde bedrading beschadigd werd.

4/02 CHARLEROI - Onbekenden proberen met molotovcocktails brand te stichten in het gemeentehuis van Damprey.

5/02 TORHOUT - ‘s Nachts komt een bomalarm binnen bij een discotheek. De politie ontruimt de hele zaak, en vermoedt dat het om een wraakactie gaat van jongeren die niet binnen mochten.

6/02 BERGEN - De Universiteit van Mons wordt ontruimd na een bommelding. De hele dag moesten de politie-agenten zoeken naar de veronderstelde bom.

6/02 BOEKHOUTE - De lokale kerkraad beslist om de kerkdeuren af te sluiten, nadat de kerk geteisterd werd door herhaaldelijk vandalisme. Zo werden bijvoorbeeld offerkaarsen in brand gestoken.

9/02 HOESELT - ‘s Nachts worden een informatiebord van de politie in brand gestoken.

11/02 HERENTALS - Nachtelijke wandelaars vernietigen op verschillende plekken reclamepanelen en proberen met aanmaakblokjes vuilbakken en auto’s in brand te steken. Ze plaatsten de aanmaakblokjes naast de banden. De twee wagens raakten licht beschadigd.

12/02 BOCHOLT - Drie wagens (twee Alfa Romeo’s en een BMW) van gemeenteraadslid en industrieel Jan Martens worden met behulp van brandversnellers in brand gestoken. De auto’s brandden volledig uit, het sporenonderzoek werd gehinderd door de nachtelijke regen.

13/02 NEDERLAND - In Zeist bezet de Anarchistische Anti-Deportatie Groep Utrecht de gemeenteraadszaal die die dag moet stemmen over de bouw van het asielkamp in Zeist. Twee mensen ketenen zich vast. Pas twee uur later kon de politie de zestien bezetters ontruimen.

13/02 NEDERLAND - In Arnhem wordt boterzuur binnengesmeten bij het kantoor van Sonsbeek Adviseurs (medeverantwoordelijk voor de bouw van het asielkamp in Zeist) en wordt hun façade gesmeurd met graffiti en verf.

15/02 ANTWERPEN - Met behulp van papier- en kartonafval wordt een parkeerautomaat in brand gestoken. Een beetje verder springt de vitrine van de kledingszaak Zara omwille van een brandende stapel afval. Daarnaast gingen ook enkele vuilbakken in vlammen op.

15/02 GENT - Tijdens een debat met Filip Dewinter op de universiteit gaat het brandalarm af. De fascistische weigeren de zaal te verlaten.

15/02 GENT - Twee bomalarmen in het station Gent-Sint Pieters. Het station werd niet geëvacueerd, de dader werd minder dan een uur later ingerekend.

15/02 TORHOUT - Nachtelijke bezoekers richten een enorme ravage aan in het Sint-Vincentiusinstituut.

16/02 BRUSSEL - In Elsene worden twee voertuigen in brand gestoken, een derde vertoonde ook sporen van brandstichting. De brandweer moest de drukke Louizalaan tijdelijk afsluiten.

17/02 TORHOUT - Er breekt brand uit in het Sint-Jozefsinstituut. De brand onstond in een vuilnisbak op de achtste verdieping, na de schooluren.

20/02 LEUVEN - Er worden gaten geslagen in de ramen van de Werkwinkel. Op de muur staat de slogan Arbeit macht frei.

20/02 NEDERLAND - Alle fractievoorzitters van de politieke partijen in Zeist krijgen verfbommen tegen hun huizen omwille van hun verantwoordelijkheid voor de bouw van het asielkamp.

20/02 BRUSSEL - In Sint-Pietersleeuw vond de fractieleider van het Vlaams Belang zijn wagen terug met twee vijzen in het slot gedraaid, waardoor hij niet in zijn auto kon.

22/02 VOTTEM - Er breekt een opstand uit in het gesloten centrum. Er worden zware vernielingen aangericht. Eén cipier wordt aangevallen. Een aantal opstandelingen wordt de dagen daarop overgeplaatst naar andere gesloten centra en in isolatie gestoken.

22/02 VOTTEM - Een 150-tal mensen betogen aan het gesloten centrum. Langs de weg bemerken ze gigantische graffiti’s tegen kampen en deportaties.

22/02 BRUSSEL - “Politie valt binnen in gesloten centrum van Vottem. Die avond sneuvelt de glazen toegangspoort van het fedasil in brussel. Van Ceuta tot Vottem, de strijd tegen deportatiekampen is grenzeloos.”

25/02 MERKSPLAS - Enkele tientallen mensen betogen aan het gesloten centrum. Enkele opstandelingen uit Vottem werden naar Merksplas overgeplaatst. Er was een gigantische politiemacht op de been (waterkanon, relflikken,...) De betogers moesten door de velden rennen om in de buurt van het gesloten centrum en de gevangenis (naast elkaar) te geraken. De gevangenen bonkten op de ruiten en tralies en schreeuwden slogans. Nadien deelde de politie willekeurig boetes uit aan de vertrekkende auto’s...

Merksplas in rep en roer

Begin januari 2007 veroorzaakten enkele klachten van gevangenen en ex-gevangenen van Merksplas ophef. De cipiers pikten de aantijgingen niet, en schakelden over op zondagsregime. De gevangenen van Merksplas antwoordden met een opstand, waarbij één agent zwaargewond raakte en zware schade werd aangericht aan de gevangenis. Een zeventienhonderdtal ruitjes sneuvelden, twee paviljoenen en de keuken werden in brand gestoken. De confrontaties tussen de rebellerende gevangenen en de ordetroepen duurde minstens enkele uren... De schade wordt op 100 000 euro geraamd. Toen een veertigtal gevangenen diezelfde nacht nog overgeplaatst werden naar Wortel en Turnhout, kwam het ook daar tot korte schermutselingen.

Hieronder een affiche die geplakt werd in Antwerpen.

TWEE WEKEN GELEDEN DOORBRAGEN enkele gevangenen en ex-gevangenen de stilte. Met een aantal specifieke klachten en getuigenissen over de omstandigheden in de gevangenis van Merksplas ontrukten ze het masker van de cipiers en de gevangenis.

DE GEVANGENIS VAN MERKSPLAS betekent naast gelegaliseerde vrijheidberoving: afranselingen van gevangenen, isolatie, geen water of sanitair in de cellen, amper matrassen, walgelijk eten, heroïneverkeer georganiseerd door de cipiers, mishandelingen. In de vergeetputten van deze maatschappij staat de Staat zich alles toe om haar orde op te leggen. De gevangenis, de rechtbanken en de wetten zijn instrumenten van de Staat en de machtigen om de uitgebuitenen en onderdruktten onder de knoet te houden. Niet meer, niet minder.

OOK CIPERS KIEZEN ELKE DAG WEER KANT, net zoals de algemene pacificatie in de maatschappij, voor de Staat en haar onderdrukking. De media mobiliseert onmiddellijk om de schijn van het cipiersambt hoog te houden. In de kranten en op de schermen praten cipiers over hun onveiligheid en eisen ze dat de gevangenen die hun mond openrekken gestraft worden. Hans Meuris, de algemeen directeur van de Belgische gevangenis, en Laurette Onkelinx, federaal minister van Justitie, nemen zonder blikken of blozen de verdediging van hun huurlieden, hun beulen op.

OPSTAND EN REBELLIE doorbreken de schijnbare sociale vrede en maken duidelijk wie aan welke kant staat. De talloze opstanden in de Belgische gevangenis van de voorbije maanden maken duidelijk dat de ongewensten de rol die hen toegekend is (slachtoffer van de democratie) niet meer willen spelen. Als de gevangenen de infrastructuur van de kampen kapotslagen, verwoesten en in brand steken, dan is dat een directe aanval op deze gevangenismaatschappij. De gevangenen in Merksplas pikten de gijzelingsactie van de cipiers niet. Maandagmorgen hebben ze de binnenplaats bezet, maandagavond hebben ze zware vernielingen toegebracht aan de gevangenisinfrastructuur en hoopvolle vuren ontstoken.

REPRESSIE KENT VELE VORMEN. De rebellerende gevangenen van Merksplas werden de nacht zelf nog gekidnappt en overgeplaatst naar andere gevangenis. Een twintigtal anderen werd in strikte isolatie geplaatst. De media begint onmiddellijk haar offensief, in koor met de politici, om meer en nieuwe gevangenis te bouwen. In het belang van de mensen, zoals dat hoort in een democratie. De onderdrukking komt niet alleen van wapenstok en het dagelijkse geweld van de Staat, maar eveneens van de ideologische pacificatie van totalitaire controle, tegen elk streven naar sociale rechtvaardigheid of vrijheid, tegen elke vorm van subversie, tegen elke strijd.

BUITEN DE MUREN draagt de gevangenis andere namen. Voor sommigen heet ze RVA en VDAB, voor anderen uitbuiting en loonarbeid. In de straten heten de cipiers flikken en stadswachten. Resocialisatie heet inburgeringscursus. Een cellencomplex heet huizenblok, de binnenplaats opgevoerde wijk. De gevangenis is overal.

OORLOG AAN DE GEVANGENIS EN HAAR WERELD

Opstand in de gevangenis van Oudenaarde

Na de opstand in Merksplas werden tientallen gevangenen gekidnappt en overgeplaatst naar andere gevangenis. Deze transfers zijn wekenlang blijven doorgaan, om zo snel mogelijk de rebelse banden van medeplichtigheid en solidariteit te breken. In Turnhout, waar de nacht na de opstand in Merksplas meerdere rebellen opgesloten werden, kwam het de volgende dag al opnieuw tot kleine incidenten. Ook hier werden de rebellen onmiddellijk uit elkaar gerukt en verspreid over gevangenis over heel België. Deze strategie van verspreiding en isolatie werd anderhalve week later al ontkracht. In Oudenaarde kropen een tiental gevangenen (waaronder enkele rebelse heethoofden uit Merksplas) tijdens de avondwandeling op het dak van de gevangenis. Er werden wat toiletten stukgeslagen en gebruikt als wapens tegen de flikken. Toen de directie hen verzocht naar beneden te komen, weigerden ze. Pas toen een 35 man tellend speciaal interventie-team van de federale politie dreigde zwaar geweld te gebruiken en hun 10 politiehonden op hen los te laten, besloten de rebellen naar hun cellen terug te keren.

De volgende dag werden de opstandelingen overgeplaatst naar gevangenis over heel België.

“Je moet je mond houden. Zwijgen wanneer ze je post openscheuren, je cel binnendringen, je wandeling afschaffen, onder valse voorwendsels je verlof ontzeggen. Het zit op alle niveaus: bij cipiers bij de psychologen en sociale assistenten, bij de directie en bij de gevangenen. De gevangenen zitten onder de zware kalmeringspillen die hier royaal worden uitgedeeld.”

Een gevangene in Merksplas

Cipiers van Mons voelen zich beledigd en bedreigd

Eind november 2006 werden enkele cipiers uit Mons gearresteerd. Vrienden en familie van gevangenen en ex-gevangenen hadden klacht ingediend tegen een aantal specifieke wandaden van de desbetreffende cipiers. Enkele weken later getuigde een ex-gevangene op de Waalse televisie over de praktijken van de cipiers in de gevangenis van Mons....

De muren spreken...

De gearresteerde cipiers van Mons worden beschuldigd van heroïneverkeer, folter, mishandelingen, schendingen van briefgeheim, misbruik van informatie,... Zo leefden ze zich in de afdeling van geïnterneerden uit door willekeurig gevangenen in elkaar te slaan, te vernederen (naakt aan een koord, op elkaar masturberen) en te kleineren. In april 2006 brak er in Mons trouwens een opstand uit tegen deze mishandelingen, enkele maanden later kwam het opnieuw tot een bezetting van de binnenplaats toen een cipier werd aangevallen door een kwade gevangene. Op basis van getuigenissen van gevangenen en ex-gevangenen begonnen de muren van de gevangenis in Mons te spreken. De vakbondsafgevaardigde nam op de schermen de verdediging van zijn “onschuldige collega’s” op, en werd enkele weken later ook gearresteerd op basis van medeplichtigheid aan dezelfde beschuldigingen...

Waarheid kwetst...

Op 18 januari 2007 gingen de cipiers van Mons in staking. Ze zwaaiden - zo verklaarden ze aan de pers - met artikels die hen opgestuurd waren en verschenen waren in de media. Daarin werden concrete verwijten naar cipiers gemaakt en de folteraars met naam genoemd. Net zoals hun collega’s in Merksplas konden de cipiers in Mons deze pijnlijke waarheden niet verdragen, en gingen in staking. De cipiers beweerden trouwens ook geschokt te zijn door de gevangene A.V. die in de rechtbank van Mons enkele dagen voor de staking verscheen met een oranje overall waarop ‘GuantanamoMons’ stond.

De cipiers eisten dat er maatregelen zouden genomen worden tegen de bedreigingen en beledigingen van gevangenen, vrienden en hun families, en tegen wantoestanden in de gevangenis. Het gerecht zorgde er intussen voor dat de ex-gedetineerde die voorwaardelijk vrij was en getuigd heeft op de Waalse televisie over de toestand in de Belgische gevangenis, opnieuw opgesloten werd. Zijn voorwaardelijke vrijlating werd ingetrokken (om ons nog onbekende reden, maar het gerecht kennende valt er altijd wel wat te rapen) en hij kreeg een klacht wegens laster en eeroof tegen zich. Volgens de cipiers is het aan de wet Dupont (1) te wijten dat het nu klachten regent, ons lijkt het eerder door de mondigheid van de gevangenen. Niet een wet, maar de weigering nog langer te berusten maakt dat de muren beginnen te spreken.

1) Het wetsvoorstel Dupont werd enkele jaren geleden goedgekeurd, maar is nog steeds niet volledig ingevoerd wat niet wegneemt dat veel cipiers er nu al tegen protesteren. De wet voegt vooral een stelsel van punten in, waardoor gevangenen opgedaald worden in braven, minder braven en stouten. Die categorieën hebben dan invloed op voorwaardelijke vrijlating, verlof, betaald werk in de gevangenis,... Daarnaast definieert de wet de zogenaamde rechten en plichten van gevangenen.

Alle teksten werden overgenomen uit Uitbraak, berichten uit de strijd tegen de gevangenis, ABC-Antwerpen & ABC-Gent, nummer 6, februari-maart 2006. Je kan Uitbraak (of de Franstalige versie, La Cavale) bestellen bij de ABC-groepen. Financiële bijdragen zijn welkom op het rekeningnummer 000-3244460-04 of in een gesloten envelop naar Postbus 67, 2018 Antwerpen 14.

ABC GENT: PB 40 (zonder naamsvermelding) 9000 Gent 2 -- abc_gent@yahoo.com -- http://www.geocities.com/abc_gent/ -- rek. 001-3364945-91
ABC ANTWERPEN: abc.antwerpen@gmail.com -- rek. 000-3244460-04 -- post (zonder naamsvermelding!) PB 67 2018 Antwerpen 14

De Anargenda zoals u die lang gekend heeft, is niet meer. De eenvoudige reden hiervoor is dat er zelden of nooit activiteiten of wijzigingen werden doorgegeven en de agenda bijgevolg verre van up-to-date was. Activiteiten die doorgestuurd worden vóór 14 april kunnen onder voorbehoud wel nog opgenomen worden in de volgende Nar (adressen zie colofon).

Steunpunt Kraken Gent

Nood aan een dak boven je hoofd, maar je kan de fel gestegen huurprijzen niet meer betalen? Beu om toe te kijken terwijl bruikbare panden leeg blijven staan en verkrotten? Vind je dat een huis in de eerst plek dient om te gebruiken of om in te wonen, en niet als opbrengsteigendom of speculatie-object? Dan vind je bij het Gentse Steunpunt Kraken informatie om daar iets aan te doen!

Kraken is het in gebruik nemen van een leegstaand pand zonder je druk te maken over een toestemming van de eigenaar. In Gent reeds geruime tijd een gangbare praktijk en dat willen we zo houden. Daarom geeft het Gentse Steunpunt Kraken advies aan al wie erover denkt van te beginnen kraken of wie bij het kraken met moeilijkheden wordt geconfronteerd. Een eerste aanzet daartoe is de nieuwe kraakhandleiding, te vinden via <https://squat.net/krakengent/>. Bijkomende vragen kan je kwijt op krakengent@squat.net. Wij proberen er naar beste vermogen een antwoord op te geven. Als je je contactgegevens in je mail zet, kunnen wij je ook contacteren en indien nodig een afspraak maken voor een gesprek.

Let wel: dit is een steunpunt voor wie kraakt of overweegt dit te doen. Journalisten, studenten op zoek naar informatie voor thesissen en scripties, enz. worden vriendelijk verzocht andere informatiekanaalen te gebruiken.

Een steunpunt kan niet functioneren zonder actuele informatie! Daarom deze warme oproep aan iedereen die actief bezig is met kraken om ons informatie te geven over ontruimingen en juridische procedures (copies van alle gerechtelijke paperassen graag!), stadsbeleid, gegevens over leegstaande panden, eigenaars, ...

<https://squat.net/krakengent> - krakengent@squat.net

ZATERDAG 24 MAART - 14U - STATION BRUSSEL-ZUID

GROTE BETOGING

VOOR DE ONMIDDELLIJKE STOPZETTING
VAN DE DEPORTATIES

VOOR DE AFSCHAFFING VAN DE GESLOTEN
CENTRA EN ALLE GEVANGENISSEN

ZATERDAG 24 MAART - 14U - STATION BRUSSEL-ZUID

SQUATUPDATES

Squatupdates is een maandelijks Leuvense nieuwsbrief met relevante feiten over stadsplanning, kraken, repressie, directe acties, politieke beerputten... samengesteld door enkele anti-autoritaire individuen, en van de nodige context voorzien. Soms verschijnt de nieuwsbrief op papier, meestal wordt die per mail verstuurd. Je vindt er ook een kraakagenda, aankondigingen en persberichten in terug. Je kan je inschrijven via de site van de Infoteek: www.geocities.com/infoteekleuven

MEMORIAL MARIJN

Op zaterdag 14 april gaan we samen voetballen, voor Marijn.

We spreken af om 14u00 aan Villa Skwattus Dei (Schapenstraat 29, 3000 Leuven). Kom zeker af!

Nog steeds elke woensdag in Squattus Dei: VOLKSKEUKEN. Koken van 15u, eten vanaf 18u. Vrije bijdrage (richtprijs 1,5 pleuro)

De bouwvraag van Opus Dei is goedgekeurd, Villa Squattus Dei kan nu elk moment ontruimd worden. Niet vergeten: de dag van de ontruiming is er een betoging! Afspraak om 20u op de Grote Markt in Leuven!

in de ban van het subversieve boek

zaterdag 14u opening boekenbeurs
15u Terugblik op de anti-nucleaire strijd van de jaren '70-'80 (Coordination centre la société nucléaire)
17u Bevolkingspolitiek: van migratie tot euthanasie (Eric Krebbers, De Pabel van de Illegali)
19u Ervaringen van de autonome strijd tijdens de jaren '70 in Spanje door een kamerad van Grupos Autónomos.
zondag 10u opening boekenbeurs
15u Boekvoorstelling: "Wij waren rebellen, wij waren landieten..." door een partisaan uit de WOII.
15u Discussie over de strijd tegen asielcentra en deportaties met enkele kameraden uit Bologna.
17u Stadsmanagement en ruimtelijk uitwinnen van gebouwen en strijd met o.a. Alimè Bell'Umbria uit Marseille.

19-20 mei 2007 Pianofabriek
Vrije ingang fortstraat 35
Brussel (St-Gillis)
info: thesubversiveboek@gmail.com of De Nar maart/april (www.denar.be)

ALTERNATIEVE BOEKENBEURS

6de BOEKENBEURS - LIBERTAIR KULTUURFESTIVAL
ZATERDAG 10 MAART 2007 - 10-20u
DE CENTRALE, Kraankindersstraat 2, 9000 Gent
LEZINGEN - VIDEO - PERFORMANCES - FIJF
STANDS UIT BELGIE, NEDERLAND, FRANKRIJK, ENGELAND, DUITSLAND & SPANJE
GRATIS INKOM

DE POEMA (Victor Braeckmanlaan 156, Gent)

Elke eerste en derde donderdag van de maand is er wat te doen (Do. 15 maart — Do. 5 april — Do. 19 april)
Afhankelijk van de situatie en onze goesting: café, volkskeuken, film, spreker, workshop...

De Nar
op bezoek

Je kunt De Nar niet alleen lezen, je kan haar ook uitnodigen om in levende lijve plaats te nemen op de kanapee.

Wil je een gezellige babbel organiseren over De Nar en haar strijd, wil je dieper ingaan op een bepaald onderwerp dat ons nauw aan het hart ligt, wil je ons eens confronteren met de kreten van achter een vergeten muur, had je graag een info-avond of workshop georganiseerd over verzet en repressie, AMP eens om een ongezouten mening gevraagd,...

Geef ons een seintje en wij regelen graag de rest.

-- het schrijverscollectief.

DE NAR
p/a Patriottenstraat 27 - 2600 Berchem

rek. 068-2050689-39
e-mail info@denar.be
web <http://www.denar.be>

Waar vind je de Nar ?

De Nar wordt verspreid via verdeelpunten en via individuele abonnementen. Meestal is er wel een verdeelpunt bij jou in de buurt. Op alle adressen die in de agenda van de Nar staan kan je normaal gezien de Nar oppikken. Andere verdeelpunten vind je op www.denar.be

Hoe kan je de Nar thuis opgestuurd krijgen?

De Nar is normaal gezien verkrijgbaar via de verdeelpunten. Als je de Nar daarentegen graag thuis opgestuurd krijgt, dan rekenen wij daarvoor op een financiële bijdrage in de kosten. We rekenen, voor thuisverzending, 2 euro per nummer aan. Je kan ons dat bedrag (bv. 12 euro voor 6 nummers) bezorgen:

- via een geldsom in een goed gesloten omslag naar het adres van de Nar of via een storting op het rekeningnummer van de Nar. Wij trekken van het bedrag dat je gegeven hebt dan per nummer 2 euro af. We zullen je ook een briefje sturen als je krediet op is.
- via een permanente maandelijks of tweemaandelijks opdracht. Je engageert je dan om elke maand of elke twee maanden een bedrag van minstens 2 euro te storten. Wij geven hier voorkeur aan, omdat we dan onmiddellijk weten op hoeveel geld we kunnen rekenen.

Hoe kan je de Nar helpen verdelen?

Als je het ziet zitten om een bepaald aantal exemplaren van de Nar elke twee maanden te verdelen in je omgeving, dan kan je ze

- ofwel oppikken in Antwerpen, Leuven of Gent. Stuur daarvoor een briefje of een mail naar de Nar.
- ofwel opgestuurd krijgen naar een adres. We vragen je dan om de verzendingskosten van de Nar te betalen. De kostprijs hangt af van het aantal:

Aantal Narren	Kost per verzending	Per jaar (6 nummers)
3 tot 7	1,5	9
7 tot 20	2,5	15
20 tot 40	4	24

Moest het je niet lukken om de kosten van elke verzending te betalen, dan zoeken we samen naar een oplossing. Stuur ons dan even een briefje of een mail...

Hoe kan ik de Nar in het buitenland krijgen?

Voor individuele abonnementen buiten België rekenen we 4 euro per exemplaar aan. Je kan ons het bedrag bezorgen op dezelfde manier als bij abonnementen binnen België. De bankcodes van de rekening van de Nar zijn:
reknr. 068-2050689-39
BIC GKCCBEBB
IBAN BE13 0682 0506 8939

Voor de verdelers in het buitenland vragen we ook de verzendingskosten, zoals in de tabel hieronder:

Aantal Narren	Kost per verzending	Per jaar (6 nummers)
3 tot 7	5	30
7 tot 20	10	60
20 tot 40	13	78

DE NAR nr. 210
Maart - April 2007
oplage: 3000 exemplaren